

nové město

2/2023 - ROČNÍK 31 (25)

www.novemesto.cz

6/ Lidé v dnešní době - Romana a Karel Hinerovi

8/ Střídavá péče

22/ Margaret Karramová v Praze

**Finanční sbírka
Hnutí fokoláre určená
na podporu lidí postižených
zemětřesením v Turecku
a Sýrii:**

Číslo účtu 474026843/0300

**Zpráva pro příjemce:
Zemětřesení Turecko a Sýrie**

Foto SARD/Caritas, 2023

**Předplatte si časopis
NOVÉ MĚSTO**

nebo ho darujte svým blízkým!

ROČNÍ PŘEDPLATNÉ 600 Kč.

Předplatné do zahraničí: 1400 Kč.

Č. ú. **6043141003**, kód banky: **2700**

Váš variabilní symbol je uveden na obalu časopisu.

UniCredit Bank, Czech Republic, a. s.

IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003

Swift: BACXCZPP

Informace k předplatnému:

Tel.: 733 798 155

e-mail: předplatne@novemesto.cz

Adresa redakce:

Nové město – časopis, Havlíčkova 155/51, 602 00 Brno

Tel: 721 630 119, e-mail: redakce@novemesto.cz

nové město

Časopis Hnutí fokoláre – 2/2023, vychází 6x ročně, ročník 32 (26) – 32. ročník od vzniku československé verze, 26. ročník samostatné české verze. ■ Vydává Dilo Mariño (Hnutí Focolare) – ženská část, Strašovská 841, 190 17 Praha 9 – Vínor, IČO: 45247935 ■ Časopis je v distribuci též v Knihkupectví Paulínky, Jungmannovo nám. 18, Praha 1. ■ Roční předplatné: 600 Kč. Bankovní spojení: UniCredit Bank, Czech Republic, a. s. Praha, č. ú. 6043141003, kód banky: 2700. IBAN: CZ71 2700 0000 0060 4314 1003 Swift: BACXCZPP ■ Zodpovědný redaktor: Mgr. Ludmila Šturmová ■ Výkonný redaktor: Mgr. Magdalena Broschová ■ Administrativní redakce: Jana Nováková ■ Redakční rada: Ing. Milena Honetschlägerová, Ing. Jiří Kratochvíl, Mgr. Marie Koukolová, doc. Mgr. Jaroslav Šebek, Ph.D., Ing. Zdeněk Vích, CSc. ■ Překlady a redakční spolupráce: Mgr. Marta Hanušovská, Mgr. Zdeňka Růžicková, PhDr. Drahomíra Syrůčková, ■ Grafická úprava a zlom: Grafika Vodička & Dezortová ■ Tisk: Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky ■ ISSN 1212 – 0782 ■ Reg. číslo: MK ČR E 7868. Novinová zaslanka – Povolila ČP, s.p., OZ Praha, č.j. NP 1362/1994. Ze dne 27. 6. 1994 ■ Nové město ve světě vychází celkem ve 36 vydáních ve 22 jazycích ■ Objednávky slovenského časopisu Nové mesto zasílejte na adresu: Nové mesto Redakcia, Tajovského 737/1, 040 01 Košice, e-mail: casopis@nm.sk, tel.: +421 911 445 626. ■ Titulní strana: Návštěva Margaret Karramové v Centru Mariapoli Praze-Vínor, Foto: Marek Trizuljak.

OBSAH

Tipy a náměty

- 3/ Člověk a média
Pašije v Celetné
Pápež František deťom

Zamyšlení a ohlédnutí

- 4/ Historie jako politický nástroj
- 5/ Budoucí bratr v biskupské službě

Lidé v dnešní době

- 6/ O nemoci a síle společenství (Manželé Hinerovi)

Vztahy, rodina, společnost

- 8/ Střídavá péče: Oba a naplno
- 10/ Spustit padací most k druhému

Posezení s filmačkou v pohybu

- 12/ S tělem máme vztah, ne nájemní smlouvu

Duchovní inspirace

- 13/ Modlit se jako anděl, pracovat jako sluhové
- 14/ Tak se modlil biskup Hemmerle

Anketa

- 15/ Modlitba v mém životě

Slovo života

- 16/ „Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.“ (Ef 5,8-9)
- 17/ „Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.“ (Kol 3,2)

Život ze Slova

- 18/ Rodinné napětí
V nemoci
Neohlížet se na čas

Z Hnutí fokoláre

Na cestě tvořivé věrnosti

- 19/ Inkulturace a umění naslouchat hlasu Ducha

Z Hnutí fokoláre

Ze života gen

- 21/ Ohlédnutí za akcí Signál

Z Hnutí fokoláre

- 22/ Svět nepotřebuje mnoho slov, ale náš život, svědectví
- 24/ Příspěvek Hnutí fokoláre k synodnímu procesu

Komiks

- 25/ Děda

(Za)myšlenka

- 26/ Změna
- 27/ Dát věci do oběhu

Člověk a média

Jubilejní, již 40. konference Člověk a média se uskuteční 30. března 2023 od 17.30 hodin v Americkém centru v Praze na Malé Straně.

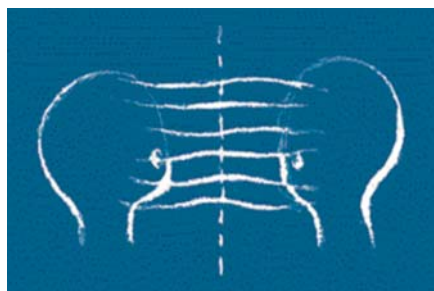
Tyto konference se konají dvakrát ročně a jsou určeny každému, kdo v médiích nebo s médii pracuje, kdo je sleduje nebo kdo se o ně zajímá. Tato iniciativa začala před více než dvaceti lety a nese se v duchu hesla vyjádřeného na clovekamedia.cz: „**Média mají v ‚popisu práce‘ spojovat lidi.**“

Toto výročí nás vede k bilancování. Rádi bychom nabídli ohlédnutí do minulosti. **Jak se média za posledních dvacet let změnila?** Jak vznikla myšlenka konání konferencí Člověk a média a jaká zajímavá témata se během dvaceti ročníků otevřela?

Mezi pozvanými hosty jsou **Veronika Sedláčková** (moderátorka a novinářka), **Jindřich Šídlo** (novinář, redaktor, politický komentátor a moderátor) a **Johana Bázlerová** (influencerka a autorka zpravodajského instagramového profilu Jsem v obraze).

Více informací k připravované akci, ale též archiv příspěvků z předešlých konferencí najdete na výše uvedených webových stránkách.

Bibiana Šmečilová

Pašije na divadelních prknech

Slavili jste někdy Velikonoce v divadle? Tradice pašijových her sahá až do středověku. Dalo by se říct, že lidové náboženské hry jsou jedním z kořenů divadelní kultury vůbec. Kam až tato tradice dorostla, se můžete přesvědčit během Svatého týdne v Divadle v Celetné v Praze.

Spolek Kašpar letos opět uvádí speciální velikonoční představení, pochopitelně s titulem Pašije.

Nejprve vplujeme do židovské tradice a hledáme ve Starém zákoně Mojžíšův příběh a původ slavení svátku Pesach. Novozákonní část o umučení a zmrtvýchvstání Ježíše Krista pak vychází z textu Popelky nazaretské od Václava Renče a proniká do pašijových událostí z pohledu Panny Marie. Setkáme se také s prvky českých lidových tradic slavení Velikonoc a příchodu jara. To všechno v kompaktním celku,

který oslovuje diváka tu s lehkostí a humorem, tu s patřičnou vážností a hloubkou. Představení využívá prvky pohybového divadla, videoprojekce a živé obrazy. Vše doprovází živá hudba. Jde o silný audiovizuální zážitek.

Otevřeným divákům, kteří nepocházejí z náboženského prostředí, mohou Pašije v Celetné nabídnout zajímavý výlet do toho, proč se Velikonoce vlastně slaví. Ale i pro věřící může tato neobvyklá forma přinést nový prožitek do příběhů, které už přece dávno dobře známe a možná je každý rok zažíváme stejným způsobem.

Inscenace je koncipovaná jako rodinná, takže je vhodná i pro mladší diváky. Hraje se od pondělí po Květné neděli celý týden až do Velkého pátku, to je od 3. do 7. dubna 2023.

Časy představení, další informace a možnost rezervace vstupenek najdete na www.divadlovceletne.cz

Marie Honetschlagerová

Pápež František deťom

Slovenské vydavateľstvo Nové mesto prinieslo knižnú novinku určenou najmladším - „Pápež František deťom“.

Leporelo prináša dvanásť pápežových myšlienok, ktoré citlivo vybrala editorka Katarína Jančíšinová. Spoločná čítba knižky vytvára príležitosť, aby s deťmi mohli otvoriť témata vzťahů v rodině, úcty ke starším, odpustění, při-

jímání chudých nebo vnímání jedinečnosti všeho stvořeného. Navíc je každá strana nádherně ilustrována českou autorkou Evou Šimonovou.

Zajímavostí je, že tato knížka byla mezi dary, které přinesla prezidentka Slovenské republiky Zuzana Čaputová na nedávnou osobní audienci pápeži Františku.

Knihu lze zakoupit na e-shopu nm.sk.

Magdalena Broschová

Historie jako politický nástroj

ZAMYŠLENÍ

Ilustrační foto: focolare.org

Válečný konflikt na Ukrajině není jen politickou, morální či hospodářskou záležitostí. V masové míře ho doprovází také velké historické dezinterpretace, kdy veřejným prostorem na obou stranách nezřídka poletují pojmy jako fašismus a nacismus, které zvláště ruská veřejnost v poměrně velké míře akceptuje.

Důvodem, proč doba druhé světové války tak silně rezonuje i nyní, je fakt, že vítězství Sovětského svazu nad nacistickým Německem tvoří jeden z nejdůležitějších stavebních kamenů, z nichž se budovala poválečná sovětská i ruská národní identita. Velká vlastenecká válka v letech 1941–45, někdy nazývaná i svatá válka, se stala jedním z vel-

kých příběhů dějin, vlajkovou lodí sovětských úspěchů. Skrze vítězství nad nacismem pak následně moskevská propaganda vysvětlovala i předchozí tragické události. Stalinský teror a hladomory se pak vykládaly jako potřebná opatření k tomu, aby se Sovětský svaz připravil na očekávané střetnutí s imperialismem ve formě Hitlerovy třetí říše (samozřejmě se pak v učebnicích zapomínalo na to, že jiní imperialisté – američtí a britští – Sovětům tehdy vydatně materiálně pomáhali). Navíc hrůzy sovětských gulagů z historické paměti pomalu mizely. K rozšíření heroizace vlastenecké války přispívaly a přispívají desítky filmů, které nekriticky hovoří o ruských úspěších, ale pomíjejí chyby a omyly stalinské garnitu-

ry, jež stály mnoho obětí, jak to zase připomínala umělecká zpracování z doby gorbačovské „perestrojky“.

V dnešní době prezident Putin ve svých článcích a projevech používá příklady z druhé světové války, aby ospravedlnil rozšíření svých autokratických pravomocí doma a agresi proti sousední Ukrajině a odůvodnil, že byla jako celek vždy součástí Ruska. Není to ale jen otázka posledních měsíců. Podle amerického historika Timothyho Snydera se ruský dezinformační aparát soustředil již od doby takzvaného Euromajdanu a obsazení Krymu v roce 2014 na vylicení ukrajinské politické elity jako nacistického spolku. Od té doby se různé informační kanály, média i sociální sítě negativně vymezují vůči ukrajinským nacionalistům, banderovcům a proněmeckým kolaborantům, kteří působili za války, a hledají paralely s dneškem. Historickou pravdou zůstává, že tyto ukrajinské skupiny se dopustily obrovských válečných zločinů zejména proti Židům a Polákům, ale i Čechům na Volyni. Rusové však usilovně pracovali na tom, aby spojili ukrajinské reformátory a aby západní Ukrajince a ukrajinskou národní a státní myšlenku propojili s hrůznými obrazy, které se odehrávaly během války. V ruských mediálních kruzích se ovšem cudně mlčí o tom, že nacistickou symboliku najdeme i u ruských militantů. Přitom ukrajinští pravicoví extremisté nemají na současné Ukrajině výraznější vliv. Přestože prezident Zelenskij je židovského původu, o ukrajinském vedení se v ruském prostředí hovoří jako o „fašitech“. To pak eliminuje jakýkoli soucit s ukrajinskými oběťmi – jakýpak soucit s fašisty, kteří vedli vyhlazovací válku? Tyto teze jsou přejímány a šířeny také českou dezinformační scénou.

Současná agrese Ruska a její brutální podoby vedou k dalšímu fenoménu, a to k přenesení pojmu fašismus (například ve formě takzvaného „rašismu“) na jednání Putina a jeho vojenského velení, zejména s ohledem na brutální útoky vůči civilní infrastruktuře a způsob nakládání s civilisty na nyní Ruskem okupovaných územích na východní Ukrajině.

Jak se ukazuje, historie nemusí být jen zaprášenou věcí v archívech, ale může se stát, třeba i v manipulované podobě, docela důležitým nástrojem v politické komunikaci a rozhodnutích. Určitě je tak dobré, abychom o moderních dějinách měli určité povědomí a dokázali tak jejich dezinformačnímu podání čelit. *Jaroslav Šebek, historik*

Hořící barikády 18. února 2014 během takzvaného Euromajdanu.

Foto: Wikipedie

Budoucí bratr v biskupské službě

OHLÉDNUTÍ

Přinášíme vzpomínku Karla Kavičky na kardinála Miloslava Vlka, od jehož jmenování českobudějovickým biskupem v únoru uplynulo 33 let a jehož šesté výročí úmrtí si připomínáme 18. března.

Byl chladný měsíc únor 1990, těsně po sametové revoluci. Ležel jsem v nemocničním pokoji po resekci nosní přepážky v dosti zuboženém stavu. Nad postelí nad mou hlavou bylo na policiče rádio - rozhlas po drátě. Druhý den po operaci, 14. února 1990, jsem v dopoledních hodinách zaslechl z rádia zprávu, že Jan Pavel II. jmenoval Miloslava Vlka biskupem českobudějovickým. Zapomněl jsem na svůj stav a málem jsem vyskočil z postele. Způsobila to ta pro mne ohromující a radostná zpráva. Vždyť se stal biskupem a přírodním nástupcem apoštolů ten „Míla“, se kterým jsem se seznámil jako stavební dělník, když byl také dělníkem knězem bez státního souhlasu, který mi byl tak blízký. Setkával jsem se s ním často na různých akcích organizovaných Dilem Mariiným¹ a jeho promluvám jsem pozorně naslouchal a intenzivně je prožíval.

P. Miloslav Vlk byl vysvěcen na kněze v roce 1968. Po deseti letech mu byl odebrán státní souhlas. Byla to jedna z nejbolestnějších chvil jeho života. To jej však nezlomilo. Začal se aktivně angažovat a působit ve skryté církvi. V letech 1978 až 1986 byl zaměstnán v Praze jako umývač oken. Angažoval se v Dilem Mariině a tajně vykonával kněžské povolání. Nebyl již vázán jednou farností, ale působil po celé republice i v zahraničí. Připravoval pro nás na tajných setkáních přednášky s hodnotnou teologickou náplní. Vzpomínám si na jednu takovou na přeplněné faře v Rajecských Teplicích na Slovensku na téma *Boží Trojice*. Zůstala hluboce zapsána v mém nitru a vedla mne k mnohým úvahám o tomto největším

Po odebrání státního souhlasu k vykonávání kněžské služby pracoval Miloslav Vlk jako umývač oken.

Foto: archiv Hnutí fokoláre

tajemství víry. Snad byla později i jednou z příčin mého studia na teologické fakultě v Olomouci.

Později, od roku 1986, se Mílovi podařilo sehnat práci ve Státní bance československé, kde pracoval jako archivář. V lednu 1989 mu byl státní souhlas vrácen. Mohl se vrátit do duchovní správy a zakrátko nato byl jmenován biskupem. Vnímám jsem jeho jmeno-

vání jako řízení Boží, jako projev spravedlnosti vůči tomu, koho Bůh předtím zkoušel v ohni.

Když za námi na pokoj přišla zdravotní sestra, poprosil jsem ji, jestli by mi nekoupila přání. Druhý den jsem ho odeslal novému biskupovi. Na jeho obsah si i po letech vzpomínám: „*Vaše excelence, nejdůstojnější otče biskupe, milý Mílo!*“ V dalším textu jsem vyjádřil velkou radost z jeho jmenování biskupem. Připomněl jsem mu událost z první poloviny osmdesátých let. Stala se po bohoslužbě na zahájení jedné z mariapolí, setkání Hnutí fokoláre, v NDR. Společně s německými členy Díla nás bylo v jednom chrámě ve východním Berlíně asi šest set. Hlavním celebrantem byl arcibiskup východního i západního Berlína, Joachim kardinál Meisner. Mši svatou mezi jinými koncelebroval i Miloslav Vlk. Po ní nám pan kardinál řekl pár slov. Vedle něj stál s mikrofonom v ruce a v saku o hlavu menší Míla, který jeho projev překládal. Kardinál nás uvítal s tím, že dobře zná situaci v komunistickém Československu. Je v kontaktu s kardinálem Tomáškem a zná celou řadou kněží, z nichž některé i tajně vysvětil... Na závěr promluvy řekl: „U vás je zvykem líbat biskupům ruce. U nás to děláme naopak!“ A nečekaně vzal ruku vedle stojícího Míly a políbil mu ji!

Toto jeho gesto se mi zarylo hluboko do srdce. Proto jsem ten okamžik ve svém přání novému biskupovi připomněl s tím, že jsem přesvědčen, že kardinál Meisner, osvícen v tom okamžiku Duchem Svatým, tehdy nepolíbil ruku umývači oken, ale svému budoucímu bratru v biskupské službě.

Karel Kavička

1. Rovnocenný název pro Hnutí fokoláre.

Miloslav Vlk v Třeboni. První biskupská cesta po diecézi.

O nemoci a síle společenství

LIDÉ V DNEŠNÍ DOBĚ

KONCERT NA PODĚKOVÁNÍ

**Naši kamarádi Karel a Romana Hinerovi bydlí blízko Olomouce. Karel je varhaník a hudební pedagog. Po-
víдали jsme si o jejich nedávné zkušenosti s Karlovou
vážnou nemocí. Rozhovor poskytli, „aby byla vzdána
chvála Bohu“.**

● Mohli byste nám říct něco o vaší rodině?

Romana: Naše rodina má na jedné straně kořeny němec-
ké, české i slovenské a maďarské, z druhé strany kořeny
moravské a slezské, s příměsí francouzské krve. Na obou
stranách byla velice pestrá směsice stavů a povolání. Byl
tam i kněz i vysoce postavený komunista. Svoji víru, zís-
kanou v dospělosti, jsme si museli ve svých původních ro-
dinách poněkud vybojovat. Já jsem se dostala do Přícho-
vic. Prožila jsem tam úplné zhroucení všech dosavadních
jistot a současně tušení nového směru. Bůh byl konkré-
tní a já se s ním vydala na cestu. K Hnutí fokoláre a mezi
gen¹.

Karel se dostal do Trmic u Ústí nad Labem k panu biskupo-
vi Otčenáškov, kterého tam komunisté vyhostili. V Trmicích
na faře našel takřikajíc nový domov. Kamarád lékař ho zde
také seznámil se Slovem života.

To, jak jsme se seznámili, bylo určitě řízením Boží. Byli jsme
z opačných konců republiky. Oba jsme hledali vůli Boží. I díky
manželově důslednosti a houževnatosti a mému rozhodnutí
Pánu Bohu nestát v cestě vztah pokračoval. Zamílovali jsme

se. Vzali jsme se za tři měsíce od prvního rande. Brát jsme
se takzvaně „nemuseli“. První dítě nám odešlo k Pánu Bohu
ještě dávno před svým narozením a vypadalo to, že už žádné
nepřijde. Když se přesto v svých 42 letech ohlásilo, byl to jed-
noznačně Boží dar.

● Co s vámi udělal v loňském roce život?

Romana: Zatřásl s námi. Přišla Karlova nemoc.

● Jak jste ji prožívali?

Romana: Karla začala bolet záda. Magnetická rezonance
odhalila nádor. Ukázalo se, že jde o lymfom, který Karlovi na-
padl plíce a narušil páteřní obratel. Ten praskl.

Dostal se na jedinečné pracoviště pro tento typ onemoc-
nění ve Fakultní nemocnici Olomouc. Byl zařazen do mezi-
národní studie, takže dostával tu nejlepší péči. Léčba byla
dost náročná. Přicházely nejdny komplikace. Jeho výborný
ošetřující lékař svým postojem, po konzultaci se zahraničím,
však rozhodl pokračovat ve studiové léčbě, přestože ostatní
lékaři na oddělení byli pro její ukončení.

Celou dobu personál, lékaři, sestřičky, uklízečky, Karlovi
„drželi palce“, všechno s ním prožívali. Po náročných che-
moterapiích byl jednoho dne lymfom pryč a obratel srostl
sám. Léčba proběhla úspěšně, jednou za tři měsíce musí na
kontrolu.

To byla radost a velká vděčnost Bohu!

Celá Karlova nemoc byla velikou zkušeností s Bohem. Zpo-
čátku to byl šok, říkala jsem si, co to znamená. Dovedete si
představit, co mi běželo hlavou. Chiara² učinila našťestí onen
veliký objev Ježíše opuštěného. Tato nemoc byla Jeho tvá-
ří, mohla jsem ji pojmenovat. Řekla jsem Bohu, že přijímám
všecko.

Ve frontě na testování – řádl ještě covid, jsem se modlila
a najednou jsem jako by cítila, že to s Karlem dobře dopadne.
Díky nemoci se prohloubil můj vztah s Bohem, mým Otcem
i Bratrem a Utěшитelem.

Karel: Přišlo mi nemožné se vyléčit z tak velkého nádoru.
Vděčím také nemocničním kaplanům. Povzbuzovali mne Bo-
žím slovem, svatým přijímáním, zpovědí. Modlil jsem se na
různé úmysly, pokud mi to můj stav dovolil, a to i přes spolu-
bydlícími neustále puštěnou televizi.

Romana: Do toho přišla válka na Ukrajině. Neřekla jsem
manželovi nic, abych mu nevzala chuť do života. Dozvěděl se
to však. Začali jsme se modlit i za ni.

Karel: Obával jsem se, že se moje dlouhodobá léčba ne-
dokončí.

Trvalo měsíce, než jsem se vzpamatoval ze všech chemo-
terapií. Postupně jsem mohl začít doma hrát, měl jsem čas na
poslech hudby. Dělal jsem si „poslechové semináře“.

Romana: Vidět realitu v čekárně ambulancí Hemato-on-
kologické kliniky bylo taky dobré. Veliká čekárna byla plná.
Kolik lidí a jakých příběhů...

Karel: Až jsem z toho měl pocit, že na světě jsou snad
všichni nemocní.

● Romano, co všechno jsi měla v té době na starosti?

Mirko, už ani nevím. Děkala jsem, co bylo právě potřeba.
Když byl Karel v nemocnici, byla jsem trochu pohodlná. Cho-
dila jsem za Karlem do nemocnice, kde jsme si ode dveří od-
dělení v rouškách povídali – kvůli covidu se dovnitř nesmělo.
Zorganizoval se dovoz polohovací postele a vy jste nám do-
vezli to, čemu jsme říkali „trůn“. Po Karlově návratu domů se
muselo vařit všechno čerstvé a musely se dodržovat dietní

Romana a Karel Hinerovi
s dcerou Bohdanou
v Rudolfinu, únor 2023.

Foto: Bohdana Hinerová

Romana a Karel Hinerovi (uprostřed) v rozhovoru s Miroslavou Trizuljakovou a pražským arcibiskupem Janem Graubnerem.

Foto: Marek Trizuljak

pokyny. Všechno se muselo stále čistit a umývat, píchaly se injekce... Prostě jsem dělala, co bylo potřeba, jedno po druhém. Nějak se to díky Bohu zvládlo. Přiznávám, že to někdy nebylo lehké. Karel byl statečný, s chutí do života. To mi pomáhalo. Měla jsem naštěstí stále co na práci, tak mne nepřepadaly plané myšlenky. Hlavně jsem vděčná, že mne neopouštěla naděje a koukala jsem manželovi nepřidělovat starosti nebo špatnou náladu.

Bůh dá sílu a milost přítomného okamžiku. Je to Boží věc.

Karel: Uvědomuji si, jak důležitou roli hrála Romana v mém léčení. Jsem jí za to velmi vděčný.

● **Jak reagovala na Karlovu nemoc vaše farnost, přátelé...?**

Romana: To bylo něco úžasného. Farnost se intenzivně modlila. Kdykoliv jsem přišla do kostela, všichni se na Karla s velkým zájmem ptali. Když už byl Karel doma, sledovali jsme mši v přenosu, nešlo to jinak. Pan farář byl s Karlem v telefonickém spojení. Hned zkraje nabídla farnost pomoc, a tak se zorganizovala „akce plot“. Bylo jasné, že Karel nebude moci nic dělat a nutnou stavbu plotu už vůbec ne. A taky až přijde z nemocnice domů, nebude na nic takového prostor. Naběhli chlapi z farnosti, zplanýrovali terén, vykopali a vyvrátili společnými silami vzdorující lískový keř. A krásný zelený plot stojí! Karel měl hodně telefonátů. Volali různí známí z celé republiky. Mysleli na nás a modlili se. Naši kamarádi kněží sloužili mše, jeden až v Izraeli. Modlila se i rodina fokoláre, vy jste za námi jezdili a pomáhali nám. To je velká věc. Jsem stále plná vděčnosti.

● **Víme, že jsi dělala soukromé pouti, že jste se často modlili...**

Romana: To ano. S manželem jsme přemýšleli, co dělat. Situaci jsme svěřili Panně Marii Turzovské. Osobně jsme se již před lety letoucími setkali v Turzovce³ s panem Lašutem, vizionářem, kterému se zjevovala. Každý den se modlil k Panně Marii večer před devátou a všechno jí svěřoval jednoduchou modlitbou. Vyzval nás, že se můžeme přidat. Nyní byla příležitost. Modlili jsme se onu modlitbu a přidali růženec. Děláme to dodnes. Ve starém kalendáři jsem našla fotku kostela v Brně-Lesnė, zasvěceného blahoslavené Marii Restitutě Kafkové. Protože bývala zdravotní sestrou, svěřila jsem jí celou situaci a udělala si do onoho kostela pout. Již léta mne také přitahuje pouť do Santiaga de Compostela. Když byl Karel v nemocnici, byla příležitost pokračovat v pouti na české straně, kterou jsem již dříve začala.

Karel: Nyní si víc považuji, že můžu hrát, tvořit, improvizovat. Vnímám hudbu duchovněji. Chtěl bych hudbou vyjádřit svůj vděk, vzdát Bohu chválu.

Romana: Po úspěšné léčbě vznikl nápad zorganizovat koncert na poděkování celému zdravotnímu personálu. Pozvali jsme i ty, kteří se modlili a mysleli na Karla.

Koncert se konal v kostele Husitského sboru v Olomouci. Následně se uskutečnil koncert v Dolanech pro farnost, která se za Karla modlila.

Všem děkujeme. Na prvním místě našemu Otci nebeskému a Panně Marii a Marii Restitutě Kafkové.

Za rozhovor děkují Miroslava a Marek Trizuljakovi

1. Gen [džen] – z italského generazione nuova, nová generace Hnutí fokoláre, tedy mládež nebo děti.

2. Chiara Lubichová, zakladatelka Hnutí fokoláre.

3. Obec na Slovensku.

Ilustrační foto: Pixabay

Střídavá péče: Oba a naplno

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

S pojmem a skutečností střídavé péče se setkáváme stále častěji. Obrátili jsme se tedy na dětskou psycholožku Ilonu Špaňhelovou, aby nám tento způsob výchovy, ke kterému se mohou rodiče po svém rozvodu rozhodnout, více přiblížila.

Rodina. Rodina, ze které jsme vzešli, je vzácný dar. Rodiče nás naučili spoustu věcí – jak se spolu smát, jak sdílet radosti i starosti, jak řešit věci. Rodiče nás naučili, jak se někdy pohádat, jak se usmířit, jak vytvářet vztah s tím nejbližším.

Pak jsme se vdaly, oženili, stali se rodiči. Něco se nám podařilo z naší původní rodiny převzít, být v něčem podobní jako rodiče, mnoho věcí jsme museli nebo chtěli nastavit ve své rodině jinak než v rodině původní. A je to velmi přirozené a správné. Vytvořili jsme vztah s druhým, který měl jiné vzorce, jiný příklad ve své původní rodině. Také on si něco s sebou do manželství přinesl a něco chce udělat úplně jinak, než to bylo v jeho původní rodině. Tento pár začíná tvořit svoji rodinu, do které se narodí děti.

Může se stát, že se rodičům jejich manželství nepodaří, nerozumí si, stanou se z nich cizí lidé. Některý z nich si najde jiného partnera, není věrný ve vztahu, a již mu to nejde nebo se nechce vrátit zpět. Nechce na vztahu pracovat. Nebo se jeden z partnerů stane závislým, projeví se jako velký manipulátor, v manželství se objeví týrání, alkohol, jeden z manželů se dá k sektě... Prostě mohou se stát situace, kdy jeden z manželů hledá, co dál. A rozhodne se, jistě i po poradě se svým svědomím, s knězem, s terapeutem, s blízkými, že se rozejde.

Nastane otázka, co s dětmi? Kdo se o ně dobře postará, jak to udělat, aby dopad samotného rozvodu byl pro ně co nejméně bolestivý? A bolestivý bude vždy. Bude to velká změna v jejich životě. Mohou být svěřeny do péče jednoho z rodičů, do společné péče nebo střídavé péče.

Dnes jsem si vzala za úkol podívat se spolu s vámi na střídavou péči o děti.

Střídavá péče je využívána již od poloviny 80. let v západoevropských zemích, zejména ve Skandinávii a také

v Kanadě a USA. V Česku se umožňuje od roku 1998, kdy vešel v platnost nový Zákon o rodině, dále pak střídavou péčí upravuje občanský zákoník, který vešel v platnost 1. ledna 2014 (viz Wikipedie).

Střídavá péče nebo střídavá výchova znamená, že dítě stráví s každým rodičem po jejich rozvodu stejný čas.

Nejvhodnější pro dítě je, aby zůstalo na stejném místě, aby mělo stále stejný dům nebo byt ke svému životu a rodiče se u něj střídali. Z mé zkušenosti psychoterapeuta se jen málokdy rodiče dokáží domluvit na této variantě.

V České republice je to častěji tak, že rodiče si střídají dítě ve svém bydlišti. Nejrozšířenější bývá střídavá péče týden/týden, u menších dětí je to kratší doba, v některých případech může být střídání dětí dva týdny/dva týdny.

PODMÍNKY

Aby střídavá péče dobře fungovala, má být splněn základní předpoklad, kterým je **touha rodičů po vzájemné rodičovské péči**, touha dítě dál vycho-

vávat, mít na to čas, domlouvat se na výchovných postupech a sdílet radosti i obtíže dítěte spolu. I když se manželství rodičů nepodařilo a nejde ho již restartovat, rodiči zůstanou a zůstávají do své smrti.

Předpokladem tedy je, aby se rodiče chtěli oba a naplno zapojit do výchovy dítěte. Základem pro střídavou péči je to, aby se jeden i druhý rodič dítěti věnoval, staral se o něj v každodenním běhu. Aby si na to oba udělali čas.

Dalším důležitým předpokladem je **schopnost a možnost rodičů spolu komunikovat** a domlouvat se na věcech či událostech. Nejdůležitější v této komunikaci zůstávají rodiče. Nemají si nic vzkazovat po dítěti. Mají se napřed domlouvat spolu nebo slyšet názor dítěte, ale nedávat mu ještě konečné rozhodnutí, pokud se situace dotýká i druhého rodiče. Dítě má tedy vnímat, že se rodiče spolu umí domluvit. Možná je to zpočátku komunikace citlivá, probíhá třeba písemnou formou, ale jde to.

Rodiče tedy mají být připraveni na další výchovu svého dítěte. Důležité je, aby ve svém rodičovském poslání dobře fungovali a uměli spolu komunikovat, aby dítě nebylo prostředníkem pro doručování a předávání vzkazů mezi nimi. Aby rodiče na dítě nenakládali ještě větší zátěž, než už z rozchodu má.

Pro to, aby střídavá péče fungovala, si mají rodiče mezi sebou předávat informace, jak se dítě chová, co dělá, jak se mu daří v životě, ve škole, o čem sní, co mu vrtá v hlavě, jaké jsou zvyklosti u jednoho a druhého rodiče.

Dalším velmi důležitým kritériem při rozhodování pro další péči o dítě je jeho **osobnostní nastavení**. Je vždy moudré se podívat na to, jaké dítě je. Jak bude zvládat onu změnu zřejmě prostředí i rodičů? Je to dítě spíše radostné, komunikativní, vnímá dobře, že oba rodiče ho mají velmi rádi a chtějí se mu dál věnovat, být s ním a radovat se z jeho růstu, pokroků, z jeho myšlenek? Nebo je dítě naopak osobnostně nastavené jako spíše citlivé, plačtivé, spíše smutné nebo úzkostlivější?

Dalším důležitým bodem pro dítě je **podobný výchovný postup a přístup obou rodičů**. Dítě nežije jeden život v jednom prostředí s mámou a druhý život v jiném prostředí s tátou. Dítě žije stále svůj jeden život. Ten se má prolínat mezi mámou a tátou. Dítě se nemá bát rodiči povídat, jak se mělo, co prožilo, když bylo u druhého rodiče. Žití dítě-

te má být jako jemný vánek, který vane mezi mámou a tátou a dítě se nemá bát kus tohoto vánku přinést k mámě a kus tohoto vánku přinést k tátovi. Nemá se bát, že rodiče zraní, že to nebudou chtít poslouchat.

Důležité je, aby dítě vidělo a vnímalo, že rodiče i po svém rozchodu mají vzájemný rodičovský respekt. Nepomlouvají se, neshazují jeden druhého. Dokážou se domluvit. Možná ne hned, ale pracují na tom.

Také je důležité, aby dítě mělo zachování jednu školu, jedny kroužky. Aby se rodiče dokázali domluvit, na jakou školu dítě půjde, na jaký kroužek a aby existovala možnost, že se rodiče spolu půjdou podívat například na školní besídku dítěte.

Důležitá je rozhodovací pravomoc rodičů a poradní hlas dítěte.

Pokud rodiče zvolí střídavou péči o dítě nebo děti, mají si udělat **jednou za čas zastavení** a okomentování, jak se má dítě, jak mu střídavá péče vyhovuje. Není velký výkyv v náladách dítěte bez toho, že by se stala jiná změna v životě dítěte (puberta, zamilovanost...)? Také je důležité vnímat situaci rodičů. Chtějí založit novou rodinu? Jak to působí na dítě?

Pokud mi přijdou do poradny rodiče, kdy jeden je zraněný, „na rozsypání“, druhého rodiče nesnáší, nemůže ho

vidět, mají dvě malé holčičky a jeden z nich mluví o střídavé péči, byla bych velmi zdrženlivá svůj hlas dát pro střídavou péči. Je velmi důležité probrat všechny aspekty jejich vztahu a dopadu na rodičovství. Je důležité vidět děti, vnímat jejich povahy, jejich zátěž, která vyplývá z rozchodu. A je také důležité vnímat v oddělených konzultacích oba rodiče. Jaké je jejich prožívání? Pomohlo by jim využít čas, kdy by bylo dítě u druhého rodiče k zotavení duše i těla? Dokážou spolu mluvit o rodičovských kompetencích? Jaké je jejich osobnostní nastavení?

Na závěr chci říct, že střídavá péče pomáhá dítěti neztratit jednoho ani druhého rodiče. Neudělat tedy z jednoho rodiče toho, který dohlíží, učí se s ním, stará se... Z druhého rodiče, který má dítě na víkend, toho, který využije společný čas ke strávení volna, odpočinku, čili moc se neúčastní běžného a obyčejného života dítěte.

Chci také povzbudit manželství všech, kteří mají děti a vnímají, že nejsou v manželství úplně šťastní, aby otevřeli tuto realitu, tento stav. Mluvte o tom, pomáhejte si navzájem najít řešení. Udělejte všechno pro to, aby se vaše manželství dalo nějak dohromady. Rozvod je to nejzazší řešení. Udělejte maximum pro to, aby k němu nedošlo.

Ilona Špaňhelová

Ilustrační foto: Pixabay

Salvatore Ventriglia

Ilustrační foto: Karel Diblík

vá v každém vztahu, ve kterém jsme si druhého člověka pustili blíž k sobě.

CO JE ODPUŠTĚNÍ?

Na úvod setkání Salvatore Ventriglia objasnil, co odpuštěním není. Zdůraznil, že to není pasivní postoj poddání se situaci bez toho, abychom komunikovali svou potřebu. I když si uvědomujeme, že nám druhý člověk ubližuje, nevěnujeme tomu pozornost a nesnažíme se to řešit. Také to není touha po klidu a zoufalá snaha se za každou cenu vyhnout konfliktům a předejít jakýmkoli problémům. Odpuštění též neznamená aktivování obranných mechanismů a vyhýbání se kontaktu s člověkem, který mi ublížil, nebo zavírání očí před bolestí, která přichází, když si připustím, že mi bylo ublíženo.

Co si tedy máme pod odpuštěním představit? Ventriglia mluví „o aktivním procesu, který se rodí ze zpracování pro-

Pokud smíření není možné, stále platí, že když odpustím a vypustím všechno jed ze svého srdce, stávám se svobodným.

Spustit padací most k druhému

VZTAHY, RODINA, SPOLEČNOST

„Dá se odpustit úplně všechno?“ Tak zněl název webináře, ve kterém jsme se spolu s italským neurologem a psychoterapeutem Salvatorem Ventrigliou podívali na kořen odpuštění. Přinášíme vám krátký přehled nejsilnějších myšlenek, které při webináři zazněly.

Kdo z nás se ještě neocitl v situaci, že potřeboval někomu odpustit? Pravděpodobně každý už zažil stav, kdy mu bylo ublíženo a potřeboval v sobě tuto bolest zpracovat, aby ho neovládala nenávist. Stejně jsme však i těmi, kteří potřebují zakusit milosrdenství ze strany člověka, kterému jsme ublížili. Tento proces vzájemného odpouštění nastá-

žívaných emočních stavů. Jejich intenzita je úměrná škodám, které nám byly způsobeny“. K odpuštění však nedojde jako mávnutím kouzelného proutku, vyžaduje čas. Je to proces. Ventriglia ho rozdělil do čtyř etap, kterými by člověk měl projít. V první řadě si musíme uvědomit, že nás někdo svým chováním zranil. Pokud jsme schopni si bolest z toho plynoucí připustit, můžeme vejít do kontaktu se svým hněvem. Jestli se nám podaří ho postupně zpracovat, můžeme přistoupit k zřeknutí se nároku na odškodnění.

Pokud tento krok přeskočíme nebo mu nevěnujeme dostatečnou pozornost, lehko se nám může stát, že i po letech budeme například připomínat svému partnerovi selhání z minulosti. Takovými reakcemi dáváme partnero-

vi najevo, že očekáváme náhradu škody i s úroky. Pokud chceme, aby naše rozhodnutí odpustit bylo upřímnou snahou zřeknout se hněvu a nároku na „odškodné“, a tak vypustit všechn jed ze svého nitra, musíme mít při tom kontakt se svou bolestí. Musíme si být vědomi toho, co odpouštíme a čeho se zříkáme. „Do odpouštění vstupuje i naše srdce, není to jen otázka hlavy,“ doplňuje Ventriglia.

ODPUŠTĚNÍ A SMÍŘENÍ

Host webináře zároveň upozornil, že odpouštění nemusí automaticky znamenat i smíření. Odpouštění je vnitřní proces, který nám hlavně pomáhá dospět k vnitřnímu pokoji. Kromě lidské roviny zasahuje i náš duchovní život a skládá se z několika etap.

Smíření je naopak proces vnější. Pro jeho uskutečnění je potřebný i druhý člověk a jeho projev lítosti nad tím, že nám ublížil. Smíření však nemusí nastat vždy. Nemůžeme například zabránit jinému člověku svobodně pokračovat ve zlu, které páchá. Stejně tak není možné se smířit s osobami, které už zemřely, odešly, nebo s někým, kdo si neuvědomuje, že udělal něco špatného. Ten, kdo nám svým chováním ublížil, nemusí nést bolest s námi, objasnil Ventriglia. Pokud smíření z jakýchkoli důvodů není možné, stále platí, že když odpustím a vypustím všechn jed ze svého srdce, stávám se svobodným.

Navzdory způsobené ráně může mít smíření pro vztah i uzdravující účinek, jak Ventriglia vyzdvihl. „Vztah se díky smíření dostává na jinou úro-

vi najevo, že očekáváme náhradu škody i s úroky. Pokud chceme, aby naše rozhodnutí odpustit bylo upřímnou snahou zřeknout se hněvu a nároku na „odškodné“, a tak vypustit všechn jed ze svého nitra, musíme mít při tom kontakt se svou bolestí. Musíme si být vědomi toho, co odpouštíme a čeho se zříkáme. „Do odpouštění vstupuje i naše srdce, není to jen otázka hlavy,“ doplňuje Ventriglia.

ODPOVĚDI NA OTÁZKY

***Je důležité, abychom
prošli celým
procesem odpouštění
a nezůstali zaseknutí
u jedné z jeho etap.***

Druhá část webináře byla věnovaná otázkám účastníků. Jedna z nich se věnovala problému odpouštění v případě, kdy si partner svou chybu neuvědomuje. Ventriglia je přesvědčený, že i v tomto případě odpouštění možné je. Je ale důležité, abychom prošli celým procesem odpouštění a nezůstali zaseknutí u jedné z jeho etap. Dokonce připustil, že zná i případy, kdy jeden z partnerů ve vztahu zůstal i navzdory utrpení, které mu druhý partner způsoboval. „V těchto situacích vždy radím komunikovat s partnerem svou nepohodu a být vůči němu upřímný ve vyjádření své bolesti. Už tam totiž začíná proces odpouštění,“ přibližuje odborník zážitky ze své poradenské praxe.

Důležité je také nikdy neztrácet naději, že druhý člověk se může změnit. Ventriglia si však myslí, že je potřeba analyzovat hlavně vlastní chování. Stává se totiž, že druhý člověk se změní tehdy, když my začneme vysílat jiné signály. Zdůraznil, že jakmile v sobě překonáme fázi hněvu, dostáváme se do kontaktu se svým prožíváním a uvědomíme si své potřeby. Potom je důležité je verbalizovat způsobem, kterým na druhého neútočíme, ale kterým mu sdělujeme svou bolest.

Ventriglia mluvil o ženách, jejichž manželé nebyli s nimi u porodu, čímž je zranili. Poté co tyto ženy překonaly hněv, mohly svým mužům říct o tom, jak se cítily a co potřebovaly. Například aby je v té těžké chvíli manžel držel za ruku. „Když dokážeme vyjádřit svou bolest, je to, jako

bychom spouštěli padací most k druhému. Z těchto sdílených slz může vzniknout nové, hlubší pouto,“ uzavřel Ventriglia.

Další z otázek se týkala odpouštění v případě, kdy otec rodiny odešel od dětí a manželky. Ventriglia opět vycházel z poradenské praxe, ve které se setkal s případem, kdy otec od rodiny odešel za jinou ženou. Přes způsobené utrpení se za něj manželka nepřestávala modlit a snažila se, aby si lásku k otci uchovaly i děti. Je až neuvěřitelné, že tento muž se po letech vrátil, poprosil o odpouštění a u manželky se setkal s přijetím. Na jejich příkladu Ventriglia ukazoval, že právě přes velkou bolest, kterou prošli, se jejich vztah stal ještě silnějším. „Jsou to hrdinské činy, které nám však ukazují, že z obětované bolesti se dá přijít ke zmrtvýchvstání,“ řekl.

V poslední otázce se věnoval odpouštění sobě, které, jak sám připouští, může být někdy těžší než odpustit druhému. „Odpustit sám sobě je těžké, protože chceme mít o sobě pěkný obraz. Je snazší vidět chyby u druhých než si připustit své vlastní,“ vysvětlil. Podle něj je předpokladem odpouštění sobě samému to, že rozpoznám svoje stinné stránky a žiji v pravdě o sobě.

***Když dokážeme
vyjádřit svou bolest,
je to, jako bychom
spouštěli padací
most k druhému.***

Na závěr se Ventriglia vrátil k uzdravující moci odpouštění, která dokáže vytvořit mezi lidmi ještě silnější pouto lásky. Protože, jak vysvětlil, dokud nám někdo neublíží, milujeme ho ještě stále pro jeho dobré stránky. Ale když jsme zraněni jeho konáním a jsme schopni mu odpustit i v tomto svém utrpení, právě tam začíná naše láska nabírat na síle. Tím, že poznáváme stinné stránky druhého a učíme se ho milovat, poznáváme, co je skutečná láska. Právě krize jsou dobou, kdy se tento proces růstu v lásce děje nejintenzivněji. Ventriglia podtrhl, že pro mnohé páry, které doprovázel, byl právě proces utrpení, odpouštění a smíření nejsilnějším tmelícím prvkem jejich vztahu.

Mária Kostyálová
(Převzato z nm.sk)

***Jen protrpěná láska
se stává skutečně
zralou a je schopná
děkovat za druhou
osobu.***

ven. Mezi partnery roste vzájemná důvěra, citlivost a porozumění. Je to jakoby vpuštění druhého hlouběji do svého vnitřního světa,“ vysvětlil. Odpouštění označil spolu s vděčností a něhou za „základní růstové hormony lásky“. Jen protrpěná láska se podle něho stává skutečně zralou a je schopná děkovat za druhou osobu.

S tělem máme vztah, ne nájemní smlouvu

POSEZENÍ S FILMAŘKOU V POHYBU

Markéta Čechová je žena plná inspirace. Nejde cestou vždycky přímou, ale hledanou s otevřeností a poctivostí.

● **Zabýváš se Feldenkraisovou metodou (FM), která je u nás ještě poměrně neznámá. Jak bys ji charakterizovala?**

Feldenkraisova metoda je způsob práce s tělem, který na rozdíl například od klasické fyzioterapie, učí lépe vnímat své tělo a získat tak dovednost hýbat se přirozeněji, bez bolesti a zbytečné námahy. Je vhodná pro každého, bez ohledu na věk a momentální zdravotní stav, pro toho, kdo trpí chronickými bolestmi, únavou nebo stresem, ať už kvůli životnímu stylu, úrazu, nemoci, či věku. Metoda se formovala od 50. let 20. století a v zahraničí je již běžnou součástí zdravotnických zařízení přes 40 let.

● **Už tvoje samotná cesta k ní byla zajímavá. Jak ses k ní dostala?**

Je to tak. Metodu znám od střední školy, kdy jsem se dostala ke knize „Pohybem k sebeuvědomění“ (Pragma, 1996). Zaujala mě natolik, že jsem se rozhodla o ní psát ročníkovou práci, a to byl začátek mého dobrodružství s Feldenkraisem, které trvá již přes 20 let. Po gymnáziu jsem pokračovala na filmové škole (FAMU) a následujících 15 let jsem produkovala filmy. Během celé té doby jsem ale šilhala po studiu metody, což šlo tenkrát pouze v zahraničí. Trvalo mi tedy několik let, než jsem si na studium našetřila a vypravila se na čtyři roky do Vídně.

● **Cvičení podle této metody zlepšuje držení těla, flexibilitu a koordinaci. To ale bývá cílem i mnoha dalších způsobů cvičení. V čem tě FM uchvátíla?**

Metoda mě zaujala právě tím, že se nejedná o cvičení. Cvičení vnímám jako soubor návodů, které je třeba opakovat a přibližovat se k ideálnímu stavu. Úskalí vidím v tom, že se soustředíme více na lektora než na sebe. Býváme tak od sebe odpojeni, přijímáme pasivně univerzální řešení a netušíme, jestli nám daný cvik vyhovuje, nevede k přetížení a prohlubování bolesti. Lekce FM nejsou primárně zaměřeny na zpevnování svalů, ale na dovednost naučit se vnímat, jak jsme poskládáni – od chodidel přes páteř až po hlavu – a umět tělo v pohybu zapojit tak, abychom se vyhnuli nejen chronickým bolestem, ale i stresu.

● **Co může dát modernímu člověku prožitek pohybu?**

Vědomý pohyb přináší obrovskou svobodu, vnitřní pokoj a radost. To, proč jsem se rozhodla změnit svou profesi a věnovat se metodě, skrývá mé osobní přání. Mnoho let zpátky jsem si uvědomila, že tělo obecně vnímáme spíše jako (ná)stroj k užívání a trochu nám uniká, že je součástí naší identity, stejně jako charakter, dovednosti, emoce a tak dále. Cítila jsem, že chci udělat něco pro to, aby se tato zažitá představa

Foto: Kateřina Ševčíková

Markéta Čechová

o naší hmotné schránce změnila, a díky tomu nám tady spolu bylo lépe. Většina konfliktů pramení z toho, že ten, kdo chrlí síru, není spokojen sám se sebou. Když se naučí být laskavý k sobě, není už tak těžké přijímat se stejnou lehkostí ostatní.

● **Při lekcích se pohyb direktivně neučí nebo neopravuje... Přenášíš tento neinvazivní přístup i do jiných oblastí života?**

Ano. Na lekcích se učíme, jak vnímat sebe, své potřeby skrze pohyb, a hledáme přirozenější fungování v těle. Zažijeme tak pocity úlevy a leckdy radosti pramenící ze zdánlivých maličkostí. A tato zkušenost s pocitem naprosté stability přináší klid do všech situací. Pomáhá nám nebýt v napětí, umět odpočívat, zastavit se. Není to jen o pohybu, ale o bytí v přítomném okamžiku. Nebýt jen ve vleku povinností a umět se k sobě vracet. Mne osobně učí metoda netlačit na pilu, zůstat v jednoduchosti, neškatulkovat a umět se dívat. A v neposlední řadě mi ukazuje, že s tělem mám vztah a ne nájemní smlouvu.

● **Kde se dá s FM setkat?**

Mám radost, že nás praktiků je rok od roku více, takže je možné si vybrat z velké nabídky skupinových i individuálních lekcí, naživo i online. Lekci si můžete zdarma vyzkoušet na mém YouTube Tělopatie – Feldenkraisova metoda. Více na telopatie.cz.

Za rozhovor děkuje Magdalena Broschová

Modlit se jako andělé, pracovat jako sluhové

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Pokračujeme v sérii textů, které nám mohou být pomoci pro prohloubení života modlitby a sjednocení s Bohem.

První způsob modlitby je takzvaná **modlitba „ústní“**, která se projevuje tím, že mluvíme s Bohem tak, že užíváme stanovených způsobů modlitby; druhý, dokonalejší způsob je „vnitřní“, **„modlitba vnitřní“**. Je to spontánní, láskyplný a velmi častý rozhovor s Bohem a proto – jak vysvětluje Terezie z Avily obdařená zvláštním charizmatem modlitby – **zde nejde o to „hodně myslet, ale hodně milovat“**.

Pro toho, kdo jde k Bohu po cestě spíše individuální, stává se vnitřní modlitba (tento láskyplný a spontánní rozhovor) něčím, čeho člověk dosáhne, ale obvykle za dlouhou dobu; je to něco často hodně protrpěného, ale též něco, čeho člověk vždy nedosáhne. Pro toho, kdo však jde po cestě spíše kolektivní, jako je naše cesta (kde Svatou cestu života konáme s bratry, kde dokonce bratr se stává cestou, po níž docházíme k Bohu), se mi zdá, že je možno tvrdit, že vnitřní modlitba (tento láskyplný rozhovor s Bohem) nejen, že je něčím běžným, ale je možno se s ní setkat, alespoň někdy, už od počátku.

Je totiž naší zkušeností, že **když jsme během dne milovali Ježíše v bratřích, dosahujeme živého vztahu s Bohem**.

Prakticky to znamená: objevíme, že on nás miluje, a tak začíná v našem srdci klíčit spontánní a důvěrný rozhovor s ním, který se může časem a léty projevovat tak, že je spodním proudem, nejhlubším základem každého našeho skutku. Myslím, že to je zkušenost nás všech, a je to opravdu veliká milost, kterou je nutno střezit, aby nepřišla nazmar.

I pro nás pak, stejně jako pro ty, kteří jdou různými cestami, platí skutečnost, že to, co udržuje živým tento způsob modlitby (vnitřní modlitbu, tento živý rozhovor s Bohem), je **věrně prožívat ony zvláštní okamžiky vyhrazené modlitbě**, které Bůh od každého z nás žádá (ranní a večerní modlitby, účast na mši svaté, rozjímání atd.).

Tyto modlitby je třeba konat dobře. A aby tomu tak bylo, je nutná, jak říkají zkušení odborníci, **příprava vzdálená a blízká**.

Příprava vzdálená je udržovat srdce odpoutané ode všeho.

Zdá se mi, že o tuto přípravu se všichni ze všech sil snažíme. Není snad celý náš život tím, že milujeme Ježíše opuštěného? Nemluvíme snad stále o odpoutanosti, o ořezávání a zvláště o odpoutanosti, kterou s sebou nese to, že žijeme ty druhé a nikoli sebe?

Ano, tato příprava zde je. Alespoň to je to, o co se denně usilovně snažíme.

Ale je zapotřebí i blízké přípravy. Především zvolit prostředí, které nejvíce vyhovuje každému z nás, aby se dobře modlil. Může to být naše místnost, kaple, zahrada, příroda atd. V tichu se pak usebrat a nalézt i pro tělo, které je tak spojeno s duší, nejvhodnější polohu (vkleče nebo vsedě, s rukama sepjatýma nebo v jiné uctivé pozici).

Toto všechno je nutná příprava, kterou snad musíme dělat ještě lépe. Umožňuje nám konat lépe tu Boží vůli, kterou je

modlitba, nepromarnovat ústní modlitbu, jíž Ježíši říkáme tolik úžasných věcí; starat se o to, aby i během dne byl náš rozhovor s Bohem v našem srdci živý.

V nebi, kam doufáme, že jdeme, život nebude už tak apoštolský, ale spíše chvála, díkůčinění, adorace Boha, Nejsvětější Trojice. **Musíme se už od nyní učit tomu, jak se žije tam.**

Touto nutností modlitby jsme byly proniknuty už od prvních dob, kdy mezi prvními fokolarinkami kolovalo motto, které jsme žily: **„Modlit se jako andělé, pracovat jako sluhové.“** I toto motto spolu s jinými nám posloužilo k rozšíření Ideálu, k velkému rozvinutí naší revoluce.

Je to totiž dílo pozemské i nebeské. Znamená to stále více působit na rozšíření církve. I sám Ježíš, který založil tuto svou nádhernou Snoubenku, občas také odešel do ústraní, aby se modlil. Stáhl se do přírody, do hor a tam rozmlouval s Otcem.

Dnes, jak se mi zdá, nepochybně žijeme druhou část tohoto motto z prvních dob: „pracovat jako sluhové“. Víme, že v Díle všichni mají tolik co dělat, že jsou někdy udolaní přepřipraveností.

Ale je to kompenzováno tou první částí? Modlíme se jako andělé?

Není-li tomu tak, chceme snad být tak nevděční Bohu, který nám tak snadno otevřel cestu ke společenství s ním, který nám dal dar takzvané „vnitřní modlitby“, abychom neudělali ze své strany všechno, abychom ji udrželi, prohlubovali, aby byla stále častější?”

Chiara Lubichová

(Montet /Švýcarsko/, 1. srpna 1985, srov. *Modlit se jako andělé – myšlenky a podněty ze spisů Chiary Lubichové, uspořádala Natalia Dallapiccola a Enzo Maria Fondi, Nové město Bratislava – Praha, 1991, str. 17–21*)

Ilustrační foto: Maria Aybauer

Tak se modlil biskup Hemmerle

DUCHOVNÍ INSPIRACE

Dr. Wilfried Hagemann, německý kněz, který se dobře znal s cášským biskupem Mons. Klausem Hemmerlem, v textu popisuje, jak tento biskup prožíval modlitbu. (Pokračování z Nového města 1/2023.)

MODLIT SE SPOLEČNĚ

Společná modlitba byla pro biskupa Hemmerleho mimořádně důležitá. Využíval k ní každou příležitost, která se mu nabízela. Zakusil jsem to především o dovolené, když jsme se spolu modlili breviář. V poledne bylo přirozené povstat a pomodlit se *Angelus*. Také během velkých církevních setkání, kterých jsme se kvůli naší práci zúčastňovali, organizoval celý den tak, abychom vždy měli čas na to společně se pomodlit. Vzpomínám si, že během *Katholikentagu* 1992 v Karlsruhe jsme vstávali o 90 minut dříve než ostatní, abychom měli čas na rozjímání a mši svatou.

Také na cestách jsme kolikrát seděli vedle sebe a modlili se v letadle breviář nebo jsme se v čekárnách šeptem modlili růženec. Oba jsme věřili, že společná modlitba nás mnohem hlouběji spojuje s církví a Kristem, v důvěře v jeho slib: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.“ (Mt 18,20)

K rozjímání během cest si rád bral knihu Chiary Lubichové: „Všichni jedno“, aby si tak osvojil základní zkušenosti charismatu jednoty.

Během našich procházek jsme rádi vyhledávali také nějaký kostel, abychom mohli vykonat před svatostánkem adoraci. Co se v něm v těchto okamžicích odehrávalo, je vyjádřeno v této krátké meditaci:

Mohu předstoupit před svatostánek takový, jaký jsem. Plný obav, nejistot, roztržitostí, zmatku a nadějí. Mohu přinést sebe sama před Chléb, kterým je On. Nedá mi mimořádné odpovědi, ale bude mít vždy připraveno jedno slovo: „Zde jsem!“

„Co bude se mnou, když je vše tak nejisté?“ „Zde jsem!“

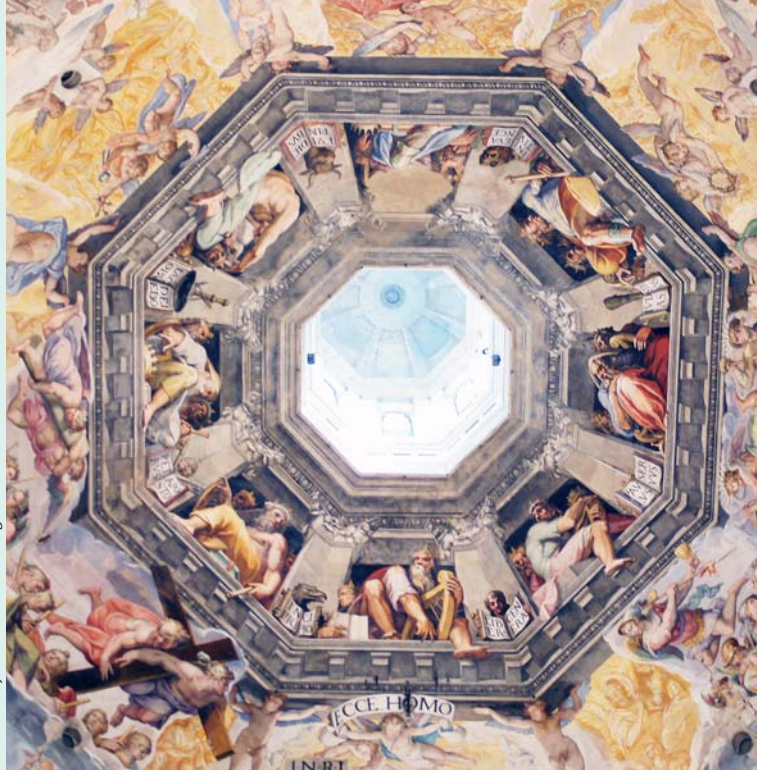
„Nevím co odpovědět, jak reagovat, jak se rozhodnout v těžké situaci, která mne očekává.“ „Zde jsem!“

„Pane, co chceš, abych učinil? Jaké je mé povolání?“ „Zde jsem!“

„Nevím, zda mám důvěřovat v sebe, důvěřovat, že jsem nyní v tvé přítomnosti. Nehledám nakonec pouze sebe?“ „Zde jsem!“

„Pane, tam je můj bližní, kterého nechápu a který nechápe mne. Nejsem schopen vytvořit most. Jako bych jím byl neustále odmítán; nicméně, snad je to má vina.“ „Zde jsem!“

Ilustrační foto: Marie Kilbergrová

A tak, když vše ve mně působí rozruch a ztišuje se, když vstupuji do Něho, jenž je přítomen jako kus chleba a v kusu chleba, tehdy se pomalu tvoří něco nového také ve mně. Svým bytím se naučím říci: „Zde jsem!“ Budu umět být chlebem, abych živil ostatní. Stanu se ikonou a svátostí Toho, který mi to říká v chlebu a jehož svaté jméno je: „Já jsem.“⁴

MODLIT SE ZA VŠECHNY

Klaus v sobě cítil povinnost modlit se denně za sobě svěřené lidi. Jako biskup pamatoval zvláště na kněze. Když se potom začala vytvářet skupina biskupů, kteří se s pomocí charismatu Hnutí fokoláre snažili žít velmi konkrétně kolegiálnítu mezi sebou – zkušenost, k jejímuž zrození Klaus výrazně přispěl s povzbuzením Jana Pavla II – vymyslel jakýsi druh litanie k osobnímu použití. Jelikož měl mimořádnou vizuální paměť, procházel krok za krokem jednotlivé kontinenty a jmenoval jednoho po druhém všech 800 biskupů, kteří se této zkušenosti zúčastnili.

Někdy, když jsem během dovolené klepal ráno na jeho dveře, odpověděl mi: „Už jsem vzhůru, modlím se.“ A když jsem se ho ještě zeptal, kde se nachází, mohl jsem obdržet odpověď jako: „Jsem v Africe“ nebo: „Jsem v Latinské Americe.“ Ke konci svého života potřeboval na tuto modlitbu dobrých 45 minut.

Neustával zkrátka v modlitbě, protože to pokládal za důležité. Napsal: „Konkrétní modlitba za ty, kteří nás o modlitbu prosí nebo právě za ty, kteří nás o modlitbu nežádají, je tou nejdůležitější věcí, kterou má kněz dělat. Nikdy bychom se neměli spokojit s všeobecným ‚zahrnutím do modlitby‘, ale měli bychom vždy výslovně a neustále vyjadřovat úmysl naší přímluvy za všechny lidi a za všechny situace, které vstupují do našeho obzoru a tedy do naší zodpovědnosti před Bohem.“⁵

Wilfried Hagemann
(Převzato z časopisu *Gen* 's 1/1999,
2. část, pokračování příště)

4. Klaus Hemmerle. *Con l'anima in ascolto*, Città Nuova, Roma 1989, str. 48–49.

5. Tamtéž, str. 217.

Modlitba v mém životě

O svou zkušenost s modlitbou se s námi rozdělila Barbora, maminka pěti malých dětí, a Petr, který je v důchodu.

V RODINĚ

Jako mladá jsem prožila velké množství druhů modliteb. Breviář, lectio divina, korunka, modlitba chval, Taizé, modlitba tancem, adorace, modlitba ve společenství...

Teď, jako matka pěti malých dětí, se učím modlitbě znovu, a to modlitbě životem. Moc se mi to nedaří. :)

Ráno se snažím vstát dříve než děti, ale to stačí jen, abych se nachystala, připravila snídani a v rychlosti přečetla kousek evangelia. Už nemám čas na naslouchání toho, co mi Bůh chce sdělit. Spánek je pro mě důležitý, ale zároveň mám zkušenost s tím, že když si udělám čas na Boha, On mi to stonásob vynahradí.

S dětmi pak dále pokračuji v modlitbě, aby nám Duch Svatý pomohl být vnímavý na Jeho lásku a slovo. Kolikrát se na děti rozzlobím, ale někdy si uvědomím, že se můžu zachovat lépe, něco říci pokojněji. Vnímám, že mě Duch učí.

V poledne mi zvoní upomínka a ptám se dětí, kdo se chce připojit k modlitbě Anděl Páně. Vždy se někdo přidá, a ne zřídka se sejdem všichni. Děti se to už naučily a rády se předmodlívají.

Jednou v noci se naše nejmladší vzbudila a vztekala se, nic jí nebylo vhod. Vzpomněla jsem si, že můžu prosit nebeského Otce o pomoc. Po chvíli vstal manžel, vzal ji do náruče a svým houpavým krokem ji uspal. Ne vždy si ale uvědomím, že mám Boha prosit. Je to divné, vždyť i své děti učím aby, když to potřebují, nás rodiče žádaly o pomoc. Pak čekám, až přijdou. Stejně tak čeká i Bůh.

Jeden den v týdnu mám možnost jít na mši svatou sama. Vždy mě povzbudí a dá mi sílu jít dál. Cestou se modlím desátek růžence. Je krásné, jak děti rostou, že mi s modlitbou pomáhají. Nedávno jsme kvůli náledí stáli přes hodinu v kopci a děti se začaly bát. Vnímala jsem silné napětí v celé rodině. Začali jsme se s dětmi modlit růženec. Hned se na liduprázdné silnici objevila pomoc, poslední dva desátky jsme se modlili už na poděkování. Když jsem navrhla, že se ten poslední pomodlím už sama, aby toho děti neměly už moc, naše devítiletá dcera řekla: „Ne, maminko, my chceme taky, mě to baví.“ Od té doby se rádi společně modlíme desátek a třeba i růženec a vkládáme do něj potřeby lidí kolem nás.

Barbora

„TÁTO!“

Když odemkám těžké dveře farního kostelíka, říkám si: „Tak jsem, Pane, zase tady!“ Přitom ale dobře vím, že je tady On, On je tam i jinde, prostě všude. Vždy nám nablízku. Jen si to nesmím zapomenout uvědomit...

Modlitba je pro mě pozváním a voláním k tajemnému setkání. Forma může být pro každého z nás nejrůznější. Pro mě to většinou není místnost, ve které zavírám dveře pro usebrá-

ní a modlitbu ve skrytosti. Jsem člověk úzce provázaný s přírodou. Proto lavička za naší zahrádkou, zvaná „důchodcovská“ je pro mě místem pro četbu Písma, meditaci, modlitbu, ztišení, ale i kochání, nadýchnutí, sledování pohybu mraků, ptactva i slunce, jejich tvarů a odstínů. Když jsem sám v přírodě nebo něco ryji na zahradě, tak si nahlas zpívám první sloky písní, které znám z kancionálu – asi i mírně či více falešně – ale od srdce!

Při návratu do reality života nelze vyklouznout z náročnějších situací, kdy si nevím rady. Mnohdy si tyto zapeklité situace způsobuji sám svojí náturou, chováním, slovy. Pak musí následovat pokorné přilnutí mé chybující vůle k vůli Otce. Aramejské ABBA znamená doslova „tatínku, táto“. Pak netřeba složité formulace, abych poprosil svého tátu o cokoliv. Stačí jen zavolat: „Táto“! A On již ví nejlépe... Tato modlitba mi umožňuje zakusit Boha jako prostor bezpečí.

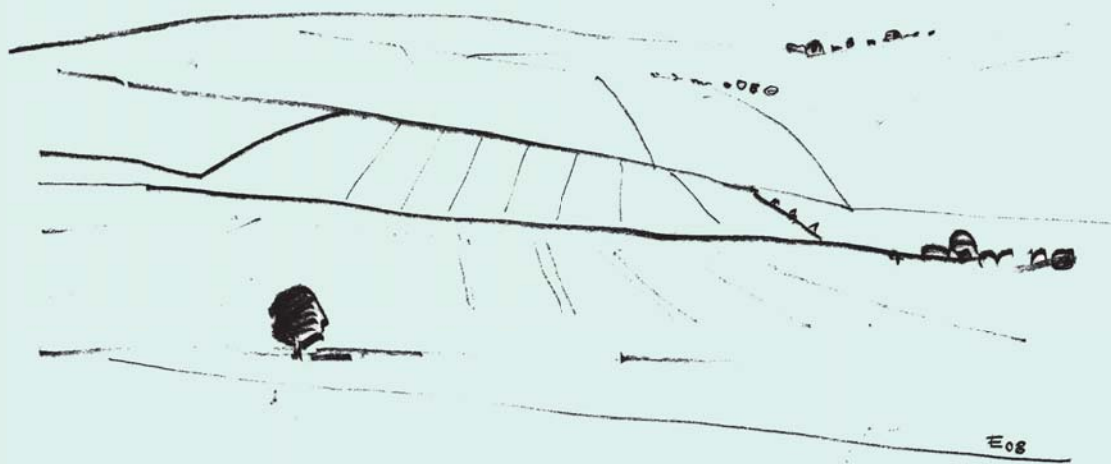
Moje modlitba není složitá, zahrnuje ale i postoje a gesta. Zopakuji jen několik slov stručné, a přitom hluboké modlitby: „Ježíši, klaním se ti, miluji Tě, děkuji Ti, prosím Tě o odpuštění a prosím Tě o milosti.“

Petr

Stranu připravil Zdeněk Vích

Ilustrační foto: Betty Horníková, Člověk a Víra

Ilustrační kresba: Petr Ettler

Slovo života

BŘEZEN 2023

„Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.“ (Ef 5,8-9)

Pavel píše komunitě v Efezu, velkém a významném městě, ve kterém žil, křtil a evangelizoval.

Pravděpodobně se nachází v Římě, ve vězení, asi v roce 62. Je v nelehké situaci, ale píše těmto křesťanům, ani ne tak proto, aby řešil problémy společenství, ale aby jim hlásal krásu Božího plánu pro rodící se církev.

Připomíná Efezanům, že „byli tmou“, ale díky daru křtu a víry „jsou světlem“ (srov. Ef 5,8), a povzbuzuje je, aby se v souladu s tím chovali.

Pro Pavla je to cesta, stálý růst v poznávání Boha a jeho vůle, která je láska, každodenní nový začátek.

Touží je proto povzbudit, aby ve svém běžném životě žili podle povolání, které přijali, aby „napodobovali Boha jako jeho milované děti“¹, aby byli svatí a milosrdní.

„Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.“

Také my, křesťané 21. století, jsme povoláni k tomu, abychom „byli světlem“, ale můžeme se cítit nedostateční, limitovaní svými omezeními nebo zahlceni vnějšími okolnostmi.

Jak kráčet s nadějí navzdory temnotě a nejistotě, které se někdy zdají, že nás přemohou?

Pavel nás dále povzbuzuje: je to žité Boží slovo, které nás osvětluje a umožňuje nám „zářit jako hvězdy“² v tomto zbloudilém lidstvu. „Jako druhý Kristus může každý muž i každá žena přinášet svůj příspěvek (...) ve všech oblastech lidské činnosti – ve vědě, v umění, v politice. (...) Přijmeme-li jeho Slovo, budeme stále více v souladu s jeho myšlením, s jeho vnímáním i s jeho naukou. Slovo vnese světlo do každé naší činnosti, narovná a napravit každý projev našeho života. (...) Náš „starý člověk“ je vždy připraven stáhnout se do soukromí, starat se o své malé osobní zájmy, opomíjet lidi okolo sebe, být lhostejný k veřejnému blahu a k potřebám lidstva ve svém okolí. Zapalme znovu ve svém srdci oheň lásky a získáme nový pohled, abychom se rozhledli okolo sebe.“³

„Žijte jako děti světla. Ovoce toho světla totiž záleží ve všestranné dobrotě, spravedlnosti a v životě podle pravdy.“

Světlo evangelia žitého jednotlivci i společenstvími přináší naději a posiluje sociální vazby, i když pohromy jako covid způsobují bolest a prohlubují chudobu.

Na Filipínách, jak vypráví Jun, byla na vrcholu pandemie zničena požárem jedna obec a mnoho rodin přišlo o všechno: „Přestože jsme chudí, měli jsme s manželkou Flor silnou touhu pomoci. Svěřil jsem se s touto situací skupině motorkářů, ke které patřím, i když jsem věděl, že trpí stejně jako my. To však nezabránilo mým přátelům, aby se dali do práce. Shromáždili jsme konzervy sardinek, špagety, rýži a další potraviny, které jsme darovali obětem požáru.

Často se s manželkou cítíme sklesle při pomyšlení na to, co nás v budoucnu čeká, ale vždy si vzpomeneme na větu z evangelia „Kdo by chtěl svůj život zachránit, ztratí ho, kdo však svůj život pro mě a pro evangelium ztratí, zachrání si ho.“⁴ I když nejsme bohatí, věříme, že se vždy máme o co podělit z lásky k Ježíši přítomnému v bližním a právě tato láska nás vede k tomu, abychom i nadále upřímně dávali a důvěřovali Boží lásce.“

Je proto třeba nechat se prozářit až do hloubi svého srdce. Dobré plody této cesty – dobrota, spravedlnost a pravda – jsou milé v Hospodinových očích a stávají se svědectvím o dobrém životě podle evangelia více než jakákoli slova.

A nezapomínejme na podporu, které se nám dostává ode všech, s nimiž sdílíme tuto svatou cestu života. Dobro, které dostáváme, vzájemné odpouštění, které zakoušíme, sdílení hmotného a duchovního majetku, které můžeme prožívat – to vše je vzácnou pomocí, která nás otevírá naději a činí z nás svědky.

Ježíš slíbil: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa!“⁵

On, Zmrtvýchvstalý, zdroj našeho křesťanského života, je stále s námi ve společné modlitbě a ve vzájemné lásce, aby zahrál naše srdce a osvětlil naši mysl.

Letizia Magri a tým Slova života

1. Srov. Ef 5,1.

2. Srov. Fp 2,15.

3. Srov. Ch. Lubichová, Slovo života na září 2005, taktéž v Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 760.

4. Mk 8,35.

5. Mt 28,20.

„Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.“ (Kol 3,2)

První křesťanské komunity sotva vznikly a už se objevily neshody způsobené nesprávným výkladem evangelijního poselství. Pavel, který byl ve vězení, se o těchto problémech v Kolosách dozvěděl, a proto této komunitě píše.

Slovo života na tento měsíc lépe pochopíme, když ho budeme číst v kontextu úryvku, v němž se nachází: „Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu.“¹

Aby bylo možné překonat neshody, vyzývá nás Pavel, abychom obrátili své myšlenky a celou svou bytost ke Kristu, který vstal z mrtvých. Ve křtu jsme totiž také my zemřeli a byli vzkříšeni v Kristu. Můžeme žít ono „již a ještě ne“ tohoto nového života.

„Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.“

Tuto možnost samozřejmě nezískáváme jednou provždy, ale musíme ji stále hledat na náročné cestě, která trvá po celou dobu naší existence. Znamená to směřovat náš život vzhůru. Kristus totiž přinesl nebeský život na zem a jeho Velikonoce jsou počátkem nového stvoření, nového lidstva. To by bylo logickým důsledkem volby života podle evangelia, volby, která zcela mění naše smýšlení, převrací řád, cíle, které nám svět nabízí, osvobozuje nás od podmíněnosti tím, že nám dává zakusit radikální změnu. Pavel konec konců nesnižuje hodnotu „pozemských věcí“, protože od chvíle, kdy se nebe dotklo země vtělením Božího Syna, bylo vše obnoveno.²

„Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.“

„Co znamená to, ‚co pochází shůry‘?“ píše Chiara Lubichová. „Jsou to hodnoty, které přinesl Ježíš na zem a jimiž se vyznačují jeho učedníci, jako je láska, svornost, pokoj, odpuštění, bezúhonnost, čistota, poctivost, spravedlnost atd. Jedná se o ctnosti a bohatství, které nabízí evangelium. Jejich prostřednictvím křesťané zůstávají těmi, kteří byli vzkříšeni s Kristem. (...)

Jak je možné mít srdce zakotvené v nebi, a přitom žít uprostřed světa? Tak, že se necháme vést myšlenkami a postoji Ježíšovými. Jeho vnitřní pohled byl vždy obrácen k Otci a jeho život odrážel v každém okamžiku zákon nebe, tedy zákon lásky.“³

„Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi.“

Přítomnost křesťanů ve světě se odvážně otevírá novému životu, který přinášejí Velikonoce. Jsou to nové ženy a noví muži, kteří nepocházejí ze světa⁴, ale žijí ve světě se všemi jeho obtížemi. O prvních křesťanech se říkalo: „Žijí na zemi, bydlí však v nebi. (...) Jako je duše v těle, tak jsou křesťané ve světě.“⁵

Odvážné a zcela evangelijní rozhodnutí dělníka, který se odhodlal pomoci jednomu ze svých právě propuštěných kolegů, vyvolá řetězec bratrských skutků inspirovaných jeho svědectvím. „V továrně propouštěli a jedna z výpovědí byla určena i Jiřímu. Věděl jsem, že jeho ekonomická situace není dobrá, a tak jsem ho vyzval, aby se se mnou vrátil na personální oddělení: „Já se mám lépe než on,“ řekl jsem, „moje manželka má práci. Propustte raději mě místo něj.“ Šéf slíbil, že případ přezkoumá. Když jsme vyšli ven, Jiří mě dojatě objal. Tato událost se samozřejmě šířila od úst k ústům a dva další dělníci, kteří na tom byli podobně jako já, se nabídli místo dvou dalších propuštěných lidí. Vedení bylo nuceno přehodnotit metody výběru zaměstnanců, které propustí. Když se o tom dozvěděl pan farář, vyprávěl to během nedělního kázání, aniž by uvedl jména. Druhý den mi řekl, že mu dvě studentky přinesly všechny své úspory pro dělníky v nesnázích a prohlásily: „I my chceme napodobit skutek toho dělníka.“ (B. S. – Brazílie)⁶

Patrizia Mazzola
a tým Slova života

1. Kol 3,1-3.
2. Srov. 2 Kor 5,17: „Když se tedy někdo stal křesťanem, je to nové stvoření. To staré pominulo, nové nastoupilo.“
3. Ch. Lubichová, Slovo života na duben 2001, taktéž v Parole di Vita, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), str. 640-641.
4. Srov. Jan 15, 18-21.
5. List Diognetovi 5,5-6,1 in Třetí patristická čítanka, Česká katolická Charita, Praha 1985.
6. Zkušenost převzata z webu www.focolare.org.

Ilustrační kresba. Petr Ettler

Ilustrace: foto: Magdalena Broschová

ŽIVOT ZE SLOVA

RODINNÉ NAPĚTÍ

Můj bratr D. byl našťvaný, jak se k němu choval náš další bratr R., a prohlásil, že ho už nechce vidět. Říkal jsem si, že bychom se v našem věku – všem je nám přes sedmdesát – mohli chovat milosrdněji. Tehdy mě napadlo svolat celou rodinu na piknik do parku, abychom se mohli setkat na neutrální půdě. R. se ale v domluvený termín nedostavil. Jediné, co jsem mohl udělat, bylo modlit se, aby se jeho zatvrzelé srdce omměkčilo. O několik dní později jsem mu zavolał. Zjistil jsem, že mu není dobře a nějakou dobu nejedl. Odpověděl jsem, že mu přinesu dobrou polévku. Když jsem k němu dorazil, byl vděčný především za to, že jsem ho nesoudil. Později toho dne, když jsem se vrátil domů, jsem zavolał D., abych mu dal vědět, jak se věci mají. Řekl, že je připraven bratra navštívit, pokud to zařídím. Následující neděli se mí dva bratři setkali. Nejprve to bylo trochu rozpačité a trap-

né, ale po chvíli si začali povídat úplně normálně. Nakonec nás R. pozval na večeři. Jsem moc rád, že to tak dopadlo a že můj malý příspěvek pomohl vyléčit napětí v rodině. *G., Austrálie*

V NEMOCI

Mám čtyři menší děti, a proto jsem měla velkou starost, když se mi bronchitida stále nezlepšovala a nemohla jsem v domácnosti fungovat. Viděla jsem, jak mě děti potřebují a jak je znejistělo, že nezvládnou nic než ležet. První dny mohl být doma manžel a starat se o nás. V tom měsíci bylo Slovo života: „Milovat Boha celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sám sebe je víc než všechny oběti a dary.“ (Mk 12,33) Říkala jsem si, jak to můžu žít v situaci, kdy musím ležet nemocná v posteli? Uvědomila jsem si, že i tam mohu milovat – Boha a bližního. Mohu se víc modlit. Mohu být trpělivá. Mohu ztrácet představy o tom,

jak by se mělo všechno udělat a zařídít. Mohu obětovat své těžkosti za další lidi. Cítím, že tato nemoc nám nakonec pomohla prohloubit vzájemné vztahy. *S.*

NEOHLÍŽET SE NA ČAS

Jsem v domácnosti a každý den pro ostatní připravuji oběd. Takže před polednem mám vždy co dělat. Jednou právě v tuto dobu přišla má známá, která prožívá velmi těžké období ve své rodině. Byla ze své situace hodně nešťastná a vyčerpaná. Viděla jsem, že je potřeba ji vyslechnout a být s ní „naplno“. Zakusila jsem, jak je důležité být plně v přítomnosti a nevěnovat se dalším myšlenkám a také se neohlížet na čas. Trpělivě jsem ji vyslechla a nabídla jí společnou modlitbu. Říkala, že v tomto období se ani nezvládá sama modlit. Druhý den mi telefonovala, že přestože těžká situace trvá dál, cítí se lépe. Děkovala za to, že z našeho setkání a společné modlitby si odnesla pokoj a má teď sílu pokračovat. *S.*

Jak sdílet náš „velký příběh“

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

Na cestě tvořivé věrnosti

Snad všichni, kdo se setkali se silným životodárným impulsem, přijali ho za svůj a dovolili mu, aby se rozvinul v podobě nějakého povolání - duchovního, uměleckého, vědeckého, humanitárního či jiného -, si pamatují okamžik prvního setkání s ním. Často to bylo tak, že slyšeli vyprávět nějaký „velký příběh“ a zatažili stát se nějak jeho součástí.

V mém případě k tomu došlo, když jsem jako gymnaziální student poprvé četl takzvané „zelené papíry“, což byl několikastránkový cyklostylový text - později se jim začalo říkat samizdaty - vytištěný na listech zelené barvy, obsahující historii první skupiny fokolarínek v Tridentu. Vnímám v tom cosi elektrizujícího, odlišného od různých zbožných textů, které se mi v tomto období dostávaly do ruky. Cítil jsem, že je za tím skutečný život.

Nevím však, zda bych na to nezapomněl, kdybych se po krátkém čase nešel setkat se skupinou svých vrstevníků, od nichž jsem tento příběh slyšel vyprávět znovu a naživo, většinou dokreslovaný jejich osobními zážitky, které byly do jisté míry podobné tomu, co žily ony tridentské dívky. Pro všechny to tehdy byla obrovská novinka. Nechtěl jsem už nikdy kontakt s těmito lidmi ztratit a brzy jsem se mezi ně začlenil.

Kolikrát jsme pak my sami společně při různých příležitostech vyprávěli o tom, co jsme se v této historii dočetli: jak „byla válka a všechno se hroutilo...“, jak byla vyslyšena prosba o „boty

Sdílení „velkého příběhu“ v začátcích Hnutí fokoláre u nás. Letní setkání v roce 1970, uprostřed P. Karel Pilík.

číslo 42 pro Ježíše v jednom chudém člověku“, jak „během pár týdnů narostl počet následovníků tohoto nového života na 500 lidí“ atd. Cítili jsme se být součástí všech epizod „velkého příběhu“ a chtěli být jeho pokračovateli.

I když se náš život odehrával v jiném čase a odlišném kulturně-politickém prostředí, jeho plody byly totožné

i mezi námi: nastávaly mnohé osobní konverze od vlažné víry k Bohu přijatému za jediný Ideál života; přicházela rozhodnutí pomáhat potřebným; toužili jsme semknout se v pevné jednotě a předávat tento způsob života co nejvíce do šířky, což se skutečně díky tomuto „velkému příběhu“ obdivuhodně dařilo.

Je tomu tak, neboť každý velký a pravdivý příběh skrývá sám v sobě nesmírnou hodnotu. Ekonom Luigino Bruni ji slovníkem svého oboru nazývá „narrativním (tj. vyprávěcím) kapitálem“¹. Kapitál ze své podstaty volá po tom, aby byl dále investován a přinášel nové hodnoty pro budoucí generace. Jako je tomu u každé investice, záleží na určitých podmínkách, aby nebyla promarněna a přinášela maximální užitek. Rizikem „narrativního kapitálu“, který pracuje s „velkým příběhem“ je, že se časem jako by opotřebuje a jeho novost vyprchá. K tomu obvykle dochází už v druhé nebo třetí generaci jeho „vypravěců“.

„Velký příběh“ Chiary Lubichové přitáhl pozornost mnoha osobností. Na snímku přebírá od vévody z Edinburgu Templetonovu cenu za pokrok v náboženství v Londýně roku 1977.

Foto: CSC Audiovisivi

Něco podobného se stává i u důležitých dějinných zlomů: například my, jako generace lidí narozených pár let po druhé světové válce, jsme chápali, že to sice byla doba důležitá pro naše rodiče, ale jejich vyprávění o ní se nás už tolik netýkalo, dokonce nám někdy mohlo jít na nervy (zvláště po zhlédnutí válečných propagandistických filmů). To stejné možná platí i pro dnešní mladé, když jim vyprávíme, jak jsme se vyrovnávali se životem v době komunistické nsvobody.

Problém ale není v síle příběhů jako takových, které objektivně bývají stále platné, ale ve způsobu, jakým s nimi nakládáme. I my dnes můžeme mít dojem, že náš „velký příběh“ nepřináší tolik plodů jako dříve. Zároveň si uvědomujeme, že existuje řada chyb, kterých bychom se měli vyvarovat při snaze o jeho předávání.

Důležité je, abychom následující generaci nechali svobodu prožívat a interpretovat její vlastní příběhy, které mnohdy překrývají ty naše, stejně tak jako pod našimi životními příběhy – aniž si to uvědomujeme – erodovala mnohá dřívější vyprávění. Děti členů první generace mnohdy říkají: „My si musíme vyšlapat svou vlastní cestu, stejně jako jste to udělali vy.“ Nebraňme jim v tom.

Naším úkolem má být péče o kořeny, které skrývají nejen minulý „velký příběh“, ale jsou potenciální budoucností mnoha nových. A nesmíme být příliš úzkostliví, pokud se nám zdá, že se noví protagonisté příliš odchylují od toho, co jsme my považovali za zásadní a že z kořene vyrůstá něco, co nedokážeme rozpoznat. Trpělivé neodsuzující mlčení bývá někdy tím nejúčinnějším způsobem „vyprávění“, možná doprovázené laskavým humorem sv. Filipa Neriho vůči jeho mladým svěřencům: „Budte dobrí, když můžete.“

Může dojít i k tomu, že samotný „příběh“ zplodí děti, které jako by zabíjejí ideál, jež dostaly do dědictví. Je to strach každé první generace, která s tím musí počítat, ale nesmí zpanikařit, aby tak nebránila pokračování a rozvoji původní zkušenosti a neznemožňovala nové generaci růst. Strach nám nesmí bránit, aby se rodily nové děti jen proto, že by se mohly stát potenciálními ničiteli „příběhu“. Narodí-li se, mohou sejít z cesty, ale nenarodí-li se, „příběh“ zcela jistě zahyne.

Nesmíme nikdy dopustit, aby se Ideál proměnil v ideologii, která je odtržená od života. K tomu by mohlo dojít, když se onen „velký příběh“ stane mýtem nebo címsi, k čemu vzhlížíme s vědomím jeho nenapodobitelnosti. Musí zůstat inspirací pro náš život i v případě, že naše prožitky nejsou tak velkolepé. Dnešek je spíše dobou tisíce malých každodenních příběhů a podstatná je snaha o autentičnost jejich prožívání, i když nemusí za každou cenu dospět ke šťastnému konci. Mnohdy právě ty „neúspěšné“, ale poctivě prožívané příběhy jsou těmi nejceněnějšími pro nás i pro toho, komu je sdělujeme.

„Velký příběh“ není vyčerpán slovy a činy zakladatelů a první generace jeho tvůrců, k nimž musíme neustále hledat nový a vyvážený vztah. Obecně platí, že ideál zrozený z charismatu zakladatele (v našem případě zakladatelky) musí v určité fázi svého vývoje odělit jeho osobnost od jeho charismatu,

čili rozlišit samotnou „perlu“ od „pole“, které ji ukrývalo. Musíme rozlišovat, co je časově podmíněné dobou zakladatelova života a co je plodem trvale platné charismatické inspirace, které se mu dostalo shůry.

Obdobně jak o to usiloval svatý Pavel, jehož spisy jsou výrazem boje (vedeného někdy i proti ostatním apoštolům) za to, aby z židovské náboženské tradice zůstalo živé jen to, co obnovil Kristus svou smrtí a zmrtvýchvstáním. I samotná evangelia jsou výsledkem interpretace: vlastní Ježíšovy výroky jsou v nich menší částí textu na úkor vysvětlujících slov evangelistů, vedených inspirací Ducha Svatého.

Podobně i všichni ti, jimž na „velkém příběhu“ skutečně záleží, musí trpělivě a pokorně usilovat o jeho stále novou interpretaci. Ta se nikdy neobejde bez konfliktů, protože je znakem dorůstání k nové zralosti, jako když se chlapec stává mužem nebo děvče ženou. Dozrávání do dospělého věku je krizovým okamžikem. V určité fázi je třeba projít porodními bolestmi zrození k dospělému životu, abychom se z dětí stali otci a matkami a přinášeli plody. Bylo by nenapravitelnou škodou pro nás, ale hlavně pro budoucí generace, kdybychom ustrnuli v prožívání krásné, ale již překonané minulosti svého duchovního dětství.

Jiří Kratochvíl

1 Viz Luigino Bruni, *Il capitale narrativo. Le parole che faranno il domani nelle organizzazioni e nelle comunità*, Roma, Città Nuova Editrice 2018.

Ohlédnutí za akcí Signál

Z HNUTÍ FOKOLÁRE
Život gen

Akce Signál proběhla 20.-22. ledna v Centru Mariapoli v Praze-Vinoři. Zúčastnilo se jí okolo 60 mladých a jejich doprovázejících z Česka i Slovenska. Byla to příležitost sdílet náš život gen, a zároveň představit spiritualitu Hnutí fokoláre našim kamarádům. Někteří z nich zažili podobnou akci poprvé. O to větší radost nám udělaly pozitivní ohlasy od mnohých z nich a touha, abychom nezůstali u jedné akce. Jaké to tedy celé bylo? O tom jsme si povídali s Marií Zimovou, gen z Prahy, která byla součástí přípravného týmu.

Co se ti na setkání nejvíce líbilo?

Nejvíce se mi líbila inspirace od Slováků, sdílení životních příběhů od bývalých gen a také zodpovědných za gen 2 ve fialové zóně – Saši a Silvie.

V čem byly největší výzvy, co se připravily týče?

Akci jsme spolupřipravovali čeští a slovenští gen 2 spolu s asistenty (doprová-

zejícími). Byla to po dlouhé době akce pořádaná takto společně, a tak jsme si museli poradit s rozdílnými představami a rozdělením úkolů. Na finální verzi jsme se dohodli celkem pozdě a příprava nás stála hodně sil. Ale akce se ve výsledku povedla. Byla jsem mile překvapena, kolika účastníkům se Signál moc líbil. Těžkostí, kterou jsem musela sama překonat, bylo, že z mých dvou

parťáček z přípravného týmu nemohla být přítomna ani jedna na celou dobu nebo vůbec. Moc mi však pomáhala jejich podpora na dálku a modlitby.

Co na tebe nejvíce zapůsobilo?

Moc mě potěšil rozhovor s kluky ze Slovenska ve skupince. Měla jsem radost, jak inspirativně žijí a ví, jaké své vlastnosti chtějí posilovat. Moc se mi líbily vztahy slovenských gen.

Jak zmiňuješ, setkání bylo společně se Slováky. Považuješ za přínos tento rozměr „mezinárodnosti“?

Ano, jazyková bariéra byla malá, ale životy žijeme v obou zemích různě, pro mě mezinárodnost byla rozhodně obohacení. Myslím si, že i pro ně to byl zážitek, byť museli cestovat do sousední země. Viděla jsem navázání pěkných mezinárodních vztahů.

Jedním z bodů setkání bylo představení života gen. Co pro tebe osobně život gen znamená?

Život gen pro mě znamená sdílení svých úskalí i radostí s ostatními gen, vzájemnou pomoc v našich těžkostech, a také rozvoj mého duchovního života. Samozřejmě to pro mě znamená také přátelství.

Za rozhovor děkuje Sára Suchá

Foto: archiv účastníků akce Signál

Svět nepotřebuje mnoho slov, ale náš život, svědectví

ZE ŽIVOTA Hnutí FOKOLÁRE

Margaret Karramová se v Praze setkala se členy Hnutí fokoláre

„Jsem opravdu šťastná, že mohu být s vámi, i když krátce. Mám velikou radost. Vůbec jsem si nemyslela, že budu mít možnost se s vámi setkat, nejen vidět Centrum Mariapoli, ale vás. Je to velký dar Panny Marie.“ To jsou slova Margaret Karramové, prezidentky Hnutí fokoláre, která během svého krátkého pobytu v Praze při příležitosti Evropského synodálního setkání našla chvíli setkat se s členy Hnutí fokoláre, a to ve čtvrtek 9. února.

Radost však byla vzájemná. Chvilky rodiny, jednoduchost, sdílení, hloubka... to jsou některé z výrazů, kterými lze toto setkání charakterizovat.

„Když jsme se dověděli, že Margaret Karramová přijede do Prahy,“ říká Jarka Malíková, spoluzodpovědná za Hnutí fokoláre v České republice, „moc jsme si přáli se s ní setkat. A aby tuto možnost dostalo co nejvíce lidí z naší rodiny Dila.“

Ačkoliv Margaret mohla svou účast definitivně potvrdit až den před setká-

ním, sál Centra Mariapoli zaplnila více než stovka lidí různých generací. Těch, kteří bydlí na pěší dosah i těch, kteří se vypravili ze vzdálenějších končin republiky. A další byli připojeni přes internet. Jiní poslali videopozdrav, další provázeli setkání modlitbou a oběťmi.

Program? Zpěv, nahlédnutí do minulosti – za jakých okolností a jak se šířilo Hnutí fokoláre v naší zemi v době nesvobody – i do současnosti. Zazněly zkušenosti o tom, jak duch jednoty pomáhá členům Hnutí v různých oblastech života. Hovořilo se o životě rodin a celého širokého společenství v jižních Čechách, kde tento „poklad“ s vděčností převzala již třetí generace. Mluvili také manželé Františka a Karel Diblíkovi, kteří v rámci projektu Up2Me doprovázejí dospívající mládež a pomáhají jí orientovat se v tématech jako vztah k vlastnímu tělu, prožívání života atd. a dále se spolu s česko-slovenským týmem věnují manželským párům, které se dostaly do obtížných vztahových situací nebo které chtějí své vztahy upevnit. Kněží Tomáš Hoffmann a Jan Bar-

borka dali nahlédnout do své zkušenosti v Diecézním centru života mládeže, kde spolu s týmem mladých lidí žijí ve službě těm, kdo do centra přijíždějí.

„Zastupuji zde všechny členy Dila Mariina, kteří se nějakým způsobem zapojili do synodního procesu,“ uzavřel sérii zkušeností Martin Hoder z Letovic. „Viděli jsme to jako příležitost posloužit církvi v našich farnostech. Zároveň nás to obohacovalo. Jako členové Hnutí

Foto: Lucie Diblíková

Hudební doprovod.

jsme o tom diskutovali a navzájem jsme se povzbuzovali. Někteří z nás se stali farními koordinátory, někteří moderovali skupinky. Například v naší farnosti, v době, kdy začínal tento proces, pan farář navštívil naše společenství, které se schází kolem Slova života. Povzbudil nás a vybídl, abychom převzali odpovědnost za tento proces ve farnosti. Řekl nám: „Fokoláre už synodní způsob života žije, takže by to měla být vaše parketa.“ Rádi bychom se s tebou rozdělili o pár střípků z tohoto procesu na různých místech.“ Protože však čas byl krátký, tyto „střípky“ dostala Margaret na cestu do letadla písemně. A tak zůstal prostor, aby i ona se mohla rozdělit o to, co jí leží na srdci.

„To, co mám na srdci v této chvíli, je zkušenost, kterou jsme prožili v tyto

Účastníci Evropského synodálního setkání sdílejí své zážitky.

dny (synodálního setkání). Mohu říct, že to byla velmi bohatá zkušenost.“

Vyprávěla, že prožila zkušenost církve. Setkání se zúčastnila spolu s Franciscem Canzanim, poradcem mezinárodního Centra Hnutí fokoláre pro aspekt „moudrosti a studia“ a Stefanií Tanesini, tiskovou mluvčí Hnutí fokoláre, která přijela jako novinářka. Margaret vyprávěla, že se setkání chtěli zúčastnit s postojem naslouchání zkušenostem druhých, chtěli být darem, naslouchat utrpení. Vyšlo najevo i mnoho výzev k problémům, které Evropa dnes prožívá – válka na Ukrajině, chudoba, emigrace, úloha ženy ve společnosti, zneužívání v církvi a mnoho těžkých věcí. Uvedla, že krásné bylo, že každý mohl ve svobodě říct to, co prožívá, a zároveň zde bylo naslouchání druhým.

A členům Díla, které měla před sebou, se svěřila, že si mohla uvědomit, jak je charisma Chiary darem pro církve v této chvíli. Dodala: „Říkám to ne proto, abych řekla, že Hnutí je dobré, ale že objevujeme, že je to dar Boží, který On nám dal. A vidím ho jako velkou hřivnu. Musíme ho dávat, aby přinášelo plody, neskrývat ho, žít, abychom budovali plnější společenství v církvi a tam, kde jsme, v celé společnosti.“ Jak řekla, prožila velmi hlubokou zkušenost a cítila ještě silnější přání se vnitřně obrátit. Vysvětlila, že již dva roky vnímá, že je třeba žít v hlubším vztahu s Bohem a na základě toho pak růst i v lásce ke každému bližnímu. Žít vážně evangelium. Na synodálním setkání si uvědomila, že **svět nepotřebuje mnoho slov, ale potřebuje náš život, naše svědectví.**

„Ještě ve mně zesílila touha žít ve sjednocení s Bohem, abychom byli živým svědectvím Ježíše mezi námi, kte-

rý promlouvá k lidem, k církvi, a který má co říct k výzvám dneška. Tak potom můžeme nalézat řešení.“ A pokračovala: „Někdo v mé skupině říkal, že tento

**Každý mohl
ve svobodě říct
to, co prožívá,
a zároveň zde bylo
naslouchání druhým.**

synodální proces by se měl stát stylem církve, měl by se stát zvykem. A já jsem si říkala: my, kterým Bůh dal skrze Chiaru charisma jednoty, musíme být svědky tohoto stylu, tohoto společenství, této jednoty mezi všemi.“ Cítila větší zodpovědnost a jako by jí Bůh říkal:

„Probudte se, probudte se, neztrácejte už čas.“ Margaret připomněla, že před dvěma lety říkala členům Hnutí, aby se zastavili, ve smyslu, aby byli více v Bohu. A svěřila své přání: „Nyní musíme utíkat, svět potřebuje rychle naše charisma, náš život.“

O své zkušenosti se rozdělil také Francisco Canzani, Stefania Tanesini, stejně jako Hana Pohořalá, členka národního synodálního týmu a delegátka České biskupské konference na synodálním setkání a na závěr předseda České biskupské konference arcibiskup Jan Graubner.

Účastníci se rozcházelí s vděčností a též s nadějí, že se s Margaret neseťkávají v Praze naposledy. Řekla, že se musí do Prahy vrátit, protože jí bylo řečeno, že „Praha je to nejkrásnější město světa“ a ona neměla tentokrát moc času

Foto: Jan Vrátný

Při programu zaznělo několik zkušeností z práce s mládeží, rodinami, místními komunitami a synodálním procesem.

Příspěvek Hnutí fokoláre k synodnímu procesu

Z HNUTÍ FOKOLÁRE

Hnutí fokoláre přispělo svou reflexí a prací na světové úrovni. Abychom se dozvěděli více o obsahu dokumentu, který shrnuje tyto výstupy, přinášíme rozhovor s Franciskem Canzanim, který je poradcem Mezinárodního centra Hnutí fokoláre pro „moudrost a studium“ a koordinátorem komise pro synodu, která vznikla v rámci Hnutí.

● Jak hodnotíte práci vykonanou v Hnutí fokoláre pro synodu?

Velmi pozitivně. První etapy synodálního procesu se zúčastnilo více než 15 000 členů Hnutí v 520 komunitách po celém světě. Dostali jsme 21 regionálních syntéz, které dokládají hloubku reflexe a zájem, který projevilo Fokoláre ve všech kulturách. Kromě této práce uvnitř Hnutí – v reakci na materiály navržené Sekretariátem synody, který nás požádal o zvláštní příspěvek – se na ní podílelo velké množství členů Hnutí, kteří se zapojili ve svých diecézích a farnostech. Zvláště významné pak bylo zapojení lidí z různých křesťanských církví a věřících různých náboženství do procesu reflexe. Dva významné příspěvky přinesly také skupiny pro dialog mezi křesťany a lidmi bez náboženského přesvědčení, který probíhá v rámci Hnutí.

● Jak nám toto prohloubení může pomoci osvojit si praxi synodality v rámci Hnutí?

Na synodální cestě se lze podílet právě tím, že „putujeme společně“. Už zkušenost s přemýšlením a sdílením zkušeností, obav a otázek byla velmi cenná. Objevila se některá velmi důležitá témata: spoluzodpovědnost, misijní poslání, mladí lidé, upřednostnění chudých, život společenství, role žen v církvi.

vi. Tyto otázky byly velmi důležité také na Generálním shromáždění Hnutí, které se konalo v lednu až únoru 2021, ale je třeba je ještě uskutečňovat a vtělovat. Synodní proces byl další etapou na cestě aktualizace našeho života podle doby, ve které nám Bůh dává žít.

● Jak se můžeme po dokončení tohoto příspěvku jako Hnutí podílet dál na synodní cestě?

Je nezbytné, abychom se všichni do hloubky „ponořili“ do syntézy, kterou pro kontinentální etapu předložil Sekretariát synody. Abychom ji četli, meditovali o ní, abychom na její otázky

dokázali odpovědět také ve společenství. Uvědomíme si mimo jiné, jak moc souzní s dokumentem syntézy, který jsme jako Hnutí fokoláre zaslali Sekretariátu synody.

Dále se můžeme zapojit do všech příležitostí, které nabízejí naše místní církve.

● Existuje nějaká pomůcka, která by členům Hnutí pomohla prohloubit téma synodality?

Myslím, že je důležité, aby se každý seznámil se syntézou¹, kterou jsme za Hnutí fokoláre zaslali Sekretariátu synody. Připravili jsme také video², ve kterém se tento dokument představuje, což může pomoci pro jeho lepší pochopení. Pak, jak jsem již řekl, je zásadní přečíst si pracovní dokument kontinentální etapy³ a pokračovat v úvahách o tématech, která jsou tam uvedena. Bylo by také velmi užitečné, kdyby komunity Hnutí hledaly odpovědi na otázky, které dokument klade a které jsou stejné jako ty, které si klade celá církev.

Je také velmi důležité, abychom se v synodalitě vzdělávali.

Za rozhovor děkuje Carlos Mana

1. Viz www.focolare.org.

2. Viz Hnutí fokoláre ČR – YouTube.

3. Viz www.cirkev.cz.

Foto: Jan Vrátný

Francisco Canzani (první zprava) při setkání v pražském Centru Mariapoli, únor 2023.

DĚDA

PODLE SKUTEČNÝCH UDÁLOSTÍ PÍŠE A KRESLÍ HELF A CZINA

TATI, MĚL BYS JÍT NA PROCHÁZKU. VÍŠ, ŽE TO DOKTOR DOPORUČIL. UDĚLÁ TI TO DOBRĚ.

ALE, VŽDYŤ UŽ TO ANI NEMÁ SMYSL.

TÁTU STÁŘÍ PĚKNĚ VZALO. CELÉ DNY SEDĚL A KOUKAL NA TELEVIZI NEBO Z OKNA. ALE TO JENOM DO TÉ DOBY, NEŽ SE DO TOHO VLOŽILY MÉ DCERY.

DĚDO, POŽD SI S NÁMI ZAHRÁT KARTY.

VŽDYŤ ANI NEUDRŽÍM KARTY.

ASPOŇ JEDNU HRU!

TAK JENOM JEDNU.

JÁ VÁM UKÁŽU, JAK SE TO SPRÁVNĚ HRAJE!

VIDÍTE? CO JSEM ŘÍKAL! JEŠTĚ SI PAMATUJU VŠECHNY TRIKY!

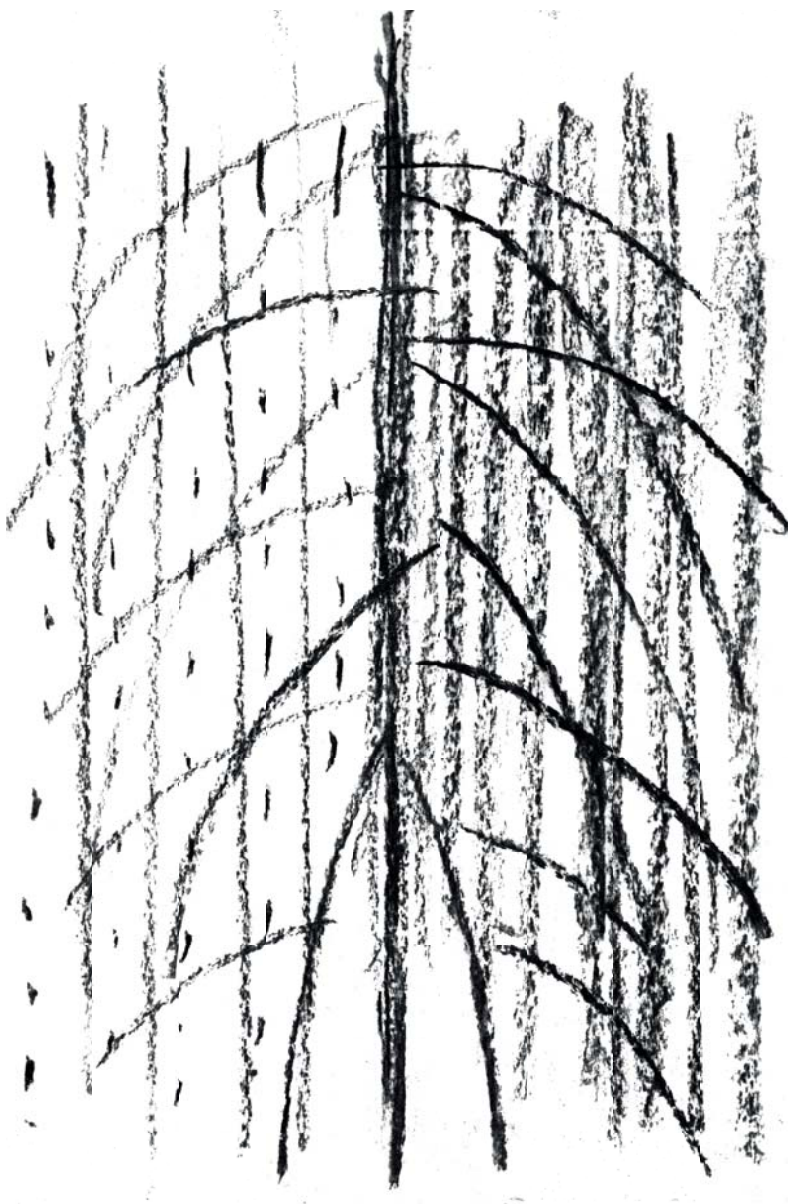
BRAVO, DĚDO!

ZVEDEJ PORÁDNĚ NOHY, DĚDO! JAK TO ŘÍKAL DOKTOR!

OD TÉ DOBY HRAJÍ KARTY KAŽDÝ VEČER A TÁTOVI POMÁHAJÍ S CVIČENÍM. Z TÁTY JE ÚPLNĚ NOVÝ ČLOVĚK.

Změna

(ZA)MYŠLENKA

„Jo, svět se mění,“ zareagoval známý na moji poznámku týkající se nečekaného výkyvu počasí. Zaujal mě lehký, trochu ironický tón, jímž to řekl. To, co ve mně vzbuzuje tíseň, reflektuje asi mladší generace jinak. Ostatně, nic jiného jí nezbývá, neboť v tomto „jiném“ světě prožije, na rozdíl ode mne, větší část života. Možná na nás budou tito mladí vzpomínat jako na požitkáře a zhýralce, kteří si užívali na jejich úkor. Nemohli bychom se jim divit.

Přišla k nám na návštěvu Olga, mladá ukrajinská lékařka, která u nás bydlela po svém útěku z Kyjeva. Chválíme její češtinu. Pilně studuje, aby zde mohla dělat svoji profesi. Zatím pracuje jako sestra. Její svědectví z domova je ozvěnou toho, co nám zprostředkovávají média veřejné služby. Zmiňuje bombu, která zničila celé patro nemocnice, kde pracovala. Z úst této drobné křehké ženy

zní zpráva o mrtvých lékařích a pacientech nepravděpodobně. Říká to tichým hlasem postrádajícím emoce, jako by mluvila o všední události. Asi jediný způsob, jak se nerozplakat.

Okolní svět je v křeči, možná v bodu zlomu. Nevím, jak na to reagovat. Úzkosti a deprese vytěšňuji modlitbou. Děláním to, co vždycky, obyčejné, každodenní věci. ... Poklidný život ve stínu války, ztýrané přírody, vlastních nejistot. Jak reagovat na utrpení, zlo, destrukci? „Nechápu, jak se tohle dá zvládnout bez Boha,“ řekl jsem nevěřící kamarádce. Pak mě to mrzelo. Co já vím o jejím vnitřním světě? A jestli říká, že Boha nezná, není pochyb o tom, že on zná ji a je jí nejspíše blíže než mně, s celou tou mojí náboženskou výbavou.

Čtu útlou knížku Piera Cody o Trojiční ontologii. Je to těžké čtení, nesnadné k porozumění, přesto mě naplňuje radostí. Vyplývá z něho překvapivé poznání: Existuje jedinečné, privilegované místo, místo míst, kde je možné setkat se s Bohem v jeho plnosti (trojiční plnosti). Není to však žádné z tradičních míst zbožnosti a náboženského kultu. Místo, o kterém je řeč, není určeno geograficky. Ani není vyvýšené na nějakém pomyslném trůnu. Je naopak dole, v prachu a blátě země, v jejich dramatech, daleko od nápadných projevů víry. Je tam, kde se smírují a vzájemně obohacují odlišné pozice, kde se prostupují různé světy, dokážou se obohatit a spolupracovat. Najednou chápu nové papežovy cesty do vzdálených končin

***Místo pro setkání
s Bohem není určeno
geograficky.
Ani není vyvýšené na nějakém
pomyslném trůnu.
Je naopak dole,
v prachu a blátě země,
v jejich dramatech,
daleko od nápadných
projevů víry.***

a odlišných kultur. Není to tradiční šíření jediné a pravé víry, ale putování na místa, o nichž je řeč.

Před několika dny jsem se ocitnul na takovém místě, kde okolo stolu sedělo několik lidí s odlišnými pohledy, zájmy a zkušenostmi. Řešili jsme klasický sousedský spor vzešlý z chystané novostavby na hranici našeho pozemku. Bylo mi z toho těžko, modlil jsem se, požádal pár přátel o totéž a s věřícími aktéry schůzky jsme se povzbudili v tom zůstat v křesťanském postoji. Nakonec vše proběhlo v klidné a věcné atmosféře. Zůstal mi z toho silný dojem: Toto jsou situace, kde o něco jde, kde je třeba být, kde je třeba uvolnit prostor Bohu.

Svět se mění, o tom není pochyb. Možná ta změna světa nemusí být k horšímu.

*Napsal a kresbou doprovodil
Petr Štěpán*

Dát věci do oběhu

Matka Tereza (1910–1997) byla řeholnice pocházející z Albánie a působící v Indii. Na okraji města Kalkaty se setkala s lidmi, kteří neměli kde bydlet, co jíst, byli nemocní a neměli léky. Bylo tam i hodně dětí, kterým umřeli rodiče nebo se o ně nemohli starat a v Tereze našly „svou druhou maminku“. Založila řád Misionářek lásky, který se věnuje chudým, nemocným a umírajícím po celém světě. Blahoslavenou byla prohlášena roku 2003 a svatořečena byla v roce 2016.

„Jednou k nám přišli dva mladí lidé a dali mi velkou částku peněz na jídlo pro chudé... Každý den obstaráváme jídlo pro devět tisíc lidí. Ptali jsme se jich, kde tolik peněz získali. Odpověděli: „Před dvěma dny jsme měli svatbu a rozhodli jsme se, že si nekoupíme svatební oblečení ani nebudeme pořádát velkou hostinu.“ Byla jsem překvapená, že lidé z horní vrstvy udělali něco takového, a zeptala jsem se jich na důvod. Řekli mi: „Máme se tak rádi, že chceme svůj společný život začít tím, že budeme milovat i druhé.“ Tak přichází něžná Boží láska k lidem.“¹

Za svůj život se Matka Tereza potkala s několika papeži. Od jednoho z nich, Pavla VI., dokonce dostala auto. Bylo to nádherné velké bílé auto se sklápěcí střechou. On sám ho dostal od věřících lidí z USA. Co by ale dělaly chudé sestry mezi chudými lidmi s autem? Mohly by je třeba vozit do nemocnice. Některé z nich totiž vozily za lékařskou péčí na obyčejném trakaři. Matka Tereza ale dostala lepší nápad. Nechala auto vydražit. Nabídek bylo spousta a sestry dostaly opravdu hodně peněz. Za ně Matka Tereza postavila celou vesnici pro nemocné malomocenstvím.²

Matka Tereza dostala několik velkých ocenění. Jedním z nich byla Nobelova cena za mír. Je zvykem, že při udílení cen se sejde mnoho mocných a bohatých lidí. Udělá se velká oslava se spoustou jídla a dobrého pití. To ale Matka Tereza nedovolila. Když si představila, kolik peněz by to stálo a kolika „jejím“ chudým by to pomohlo, hostinu odmítla. Peníze, které se ušetřily, použila na pomoc chudým, stejně jako milion dolarů, které dostala spolu s Nobelovou cenou.³

1. Inspirace Matka Tereza, Nové město, 2000, str. 72–73.
2. Kateřina Šťastná, Misionářka lásky: Vyprávění o Matce Tereze, str. 40–41.
3. Kateřina Šťastná, Misionářka lásky: Vyprávění o Matce Tereze, str. 46–47.

Hádanka

Tři děti, které vedle sebe bydlí, se domluvily, že každý věnuje chudším dětem nějakou svou hračku. Kde bydlí Ema, Sofie a Ben? Kdo z nich chce darovat knihu, kdo deskovou hru a kdo puzzle?

- Sofie bydlí nalevo od Bena.
- Ben bydlí nalevo od dítěte, které se rozhodlo darovat deskovou hru.
- Ben chce věnovat puzzle.

1

2

3

Foto: Archiv Stefanie Tanesini

Foto: Archiv Stefanie Tanesini

Foto: Dolores Poletto

Foto: Eduarda Macháčková

Foto: Dolores Poletto

Foto: Lucie Horníková, Člověk a Víra

Foto: Lucie Horníková, Člověk a Víra

Evropské synodální shromáždění, které se konalo ve dnech 5. až 12. února 2023, přivítalo v Praze zástupce biskupských konferencí, církevních hnutí, náboženských uskupení a řádů. Pozvání přijala také prezidentka Hnutí fokoláře Margaret Karramová (1, 2). Ve svém příspěvku řekla:

„Věřím, že odpověď, kterou církev v Evropě může dnes nabídnout, je dar evangelní lásky, kterou dostáváme od samotného Krista a která je srdcem dialogu a setkání. Jako Hnutí fokoláře se nasazujeme pro tuto cestu, na kterou nás papež volá.“

Spolu s účastníky setkání se ve středu 8. února slavila mše svatá v pražské katedrále (3, 4, 5, 6 a 7). Více informací o proběhlém synodálním shromáždění se nachází na internetových stránkách prague.synod2023.org.